

Fagplan for Bachelor i Sosialt arbeid (3 år)

Godkjent av avdelingsstyret 5. juni 2000, med endringer vedtatt i avdelingsstyret 5. juni 2002, samt 4. juni 2003.

Denne fagplanen gjelder for kullet tatt inn i I. år høsten 2003

FAGPLAN FOR BACHELOR I SOSIALT ARBEID (3 ÅR).....	1
INNLEDNING	1
MÅL	3
INNHOOLD	4
ORGANISERING	14
HOVEDSTRUKTUR FOR HELTIDSSTUDIET	15
ARBEIDSMÅTER PÅ HEL- OG DELTID	16
PRAKSIS	19
ARBEIDSKRAV	19
VURDERING	19
PENSUM	21
UTFYLLENDE BESTEMMELSER	44

Innledning

Fagplanen for Bachelorstudiet i Sosialt arbeid ved Høgskolen i Oslo (HiO), Avdeling for økonomi-kommunal og sosialfag (ØKS) er et viktig plandokument for studenter, fag- og administrasjonspersonale ved utdanningen. Samtidig er det meningen at planen skal gi informasjon til andre interesserte.

Fagplanen gir en oversikt over studietilbudet når det gjelder mål, innhold, fagemner og arbeids- og vurderingsformer. I tillegg finnes det en rekke lover, forskrifter og andre bestemmelser som regulerer studiet. Oversikt over aktuelle lover og forskrifter finnes som vedlegg til fagplanen. Fagplanen vil bli revidert ved behov.

Fagplanen bygger på "Rammeplan og forskrift for 3-årig sosionomutdanning" fastsatt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, 28. januar 1999. Rammeplanen skal sikre at det blir gitt et likeverdig faglig tilbud ved de ulike studiestedene. Rammeplanen fastlegger at alle helse- og sosialfaglige studier på høgsolenivå skal ha en felles innholdsdel på 30 studiepoeng. I tillegg skal utdanningen av barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere ha ytterligere 30 studiepoeng felles.

Rammeplanen gjør rede for den historiske utviklingen på fagområdet. Den gir videre en analyse av samfunnsutviklingen som bakgrunn for de verdier, mål, innhold og arbeids- og vurderingsformer som skal være styrende for utarbeiding av fagplaner. Ved forskrift er det fastsatt hvilke hoved- og delemner studiet skal ha. Videre er det i samme forskrift fastsatt omfang av praksisstudiet, ferdighetslæring og fordypningsoppgave. Rammeplanen kan bestilles fra Norgesnettrådet. Den finnes også på Internett: www.nnr.no

Hovedtrekk i fagplanen

Bachelorstudiet i Sosialt arbeid er organisert både som et heltidsstudium og et deltidsstudium. Heltidsstudiet er treårig, mens deltidsstudiet blir lagt opp over fire år. Mål og innhold i studiene er det samme, men tidspunktet for når undervisning og vurderinger finner sted, er ulikt. På bakgrunn av fagplanen vil det hvert enkelt år utarbeides egne undervisningsplaner for hel- og deltidsstudiet.

Fagplanen angir sentrale verdier og mål som studiet skal bygge på. Gjennom valg av arbeidsform, innhold i undervisningsmoduler og pensum, framkommer også den profil som er valgt for studiet. Bachelorstudiet i Sosialt arbeid omfatter ulike fagemner og arbeidsformer som gjør studentene i stand til å arbeide i et samfunn hvor det stilles krav om evne til å kommunisere, samhandle og bidra til å løse sammensatte problemer.

Studiet er organisert i ti moduler som omfatter ett eller flere fagemner. I sju av disse modulene er det lagt opp til et innhold som har mye felles med Bachelorstudiet i Barnevern. Måten undervisningen blir organisert på, skal gi rom for fleksibilitet i progresjon og samtidig sikre en god sammenheng i studiet.

Med arbeidsformer som prosjekt og arbeid i grupper ønsker man å fremme studentenes evne til å stille relevante faglige spørsmål. Det trenes på å innhente data og annet kunnskapsstoff for kritisk analyse og å bearbeide dette muntlig og skriftlig. Det vil også bli lagt stor vekt på å gi studenten muligheter for personlig vekst og utvikling, bl.a. i form av ferdighetslæring gjennom hele studiet.

Særtrekk ved Bachelorstudiet i Sosialt arbeid ved HiO

Bachelorstudiet i Sosialt arbeid er et generaliststudium som kvalifiserer for arbeid på ulike felt og med ulike målgrupper. Sosionomers kompetanse er rettet inn mot å delta i en hjelpeprosess på forskjellige nivåer: Til enkeltpersoner og deres nærmeste, til grupper, nærmiljø, lokalsamfunn og i planlegging og administrasjon av tjenester. Sosionomen skal bidra til å øke innsikt om forhold som holder brukere fast i en problematisk eller risikofylt situasjon, og hjelpe til med å finne alternative måter å møte eller endre denne situasjonen på. Dette krever at sosionomen har sitt fokus rettet inn på ressursene hos den enkelte og hans/hennes omgivelser.

Heltids- og deltidsstudium av Bachelor i Sosialt arbeid

Bachelorstudiet i Sosialt arbeid ved ØKS er organisert både som et heltids- og et deltidsstudium. (Høsten 2003 er det ikke opptak til deltidsstudiet.) Mål og innhold i studiet er felles for begge løpene, men vurderingsordninger, arbeids- og undervisningsformer vil være noe ulike. På bakgrunn av fagplanen utarbeides det hvert år egne undervisningsplaner for hel- og deltidsstudiene. For begge studieformer gjelder at det må være rom for forsøksvirksomhet.

Storbyen som arena for læring

Bachelorstudium i Sosialt arbeid finnes ved flere høgskoler. Profilen på den enkelte høgskoles studium, og derved fagplanene, vil variere. Med plasseringen i Oslo og med god tilgang av praksisplasser, vil emnevalg og profil avspeile de sosialfaglige utfordringene som storbyen rommer. Temaer som etnisk tilhørighet, kulturelt mangfold, endrede familie- og bomønstre, eldre, rus- og voldsproblematikk og mer marginaliserte ungdomskulturer vil bli vektlagt. At det velges å profilere storbyens problemer i studiet, er ikke til hinder for også å arbeide i andre deler av landet.

Organisering i moduler

Studiet er organisert innenfor ti moduler. Rekkefølgen av modulene skal kunne gjennomføres fleksibelt. Med arbeidsformer som fjernundervisning, nettbasert undervisning, prosjekt og arbeid i grupper vil studentene få trening i bl.a. å stille relevante faglige spørsmål, innhente data og annet kunnskapsstoff for kritisk analyse, og å bearbeide dette muntlig og skriftlig. Måten som undervisningen blir organisert på, skal gi rom for fleksibilitet i progresjon og samtidig sikre en god sammenheng i studiet. Ferdighetslæring er ført opp som tittel for en av modulene. Ferdighetslæring som arbeidsform er imidlertid også en integrert del av alle øvrige moduler.

Samarbeid med barnevernspedagogstudiet

Om lag halvdelen av studiet ved Bachelorstudiet i Sosialt arbeid og Bachelorstudiet i Barnevern er knyttet til felles emner. Konkret er det lagt til rette for et slikt samarbeid i syv av de ti modulene (se under innhold).

Forholdet til praksisfeltet

Forholdet til praksisfeltet er sentralt slik at studiet er praksisnært også i perioder utenom det ordinære praksisstudiet. Praksisfeltet inviteres inn i høgskolens undervisningsopplegg og til et samarbeid om undervisningsmaterieell, utviklingsoppgaver og forskning. Veilederopplæring gis prioritet.

Personlig kvalifisering

Personlig kvalifisering er av stor betydning i den framtidige yrkesutøvelsen og vil gå som en rød tråd gjennom hele studiet. På ulike måter vil dette bli gjort gjennom studieforløpet; ved personlige tilbakemeldinger i praksisperiodene, prosjektarbeidet, ferdighetslæring, og ellers i kommunikasjon og samhandling i annen undervisning.

Personlig kvalifisering innebærer bl.a. å:

- Utvikle innsikt i både den følelsesmessige og kognitive siden hos seg selv og andre og utvikle evnen til empati.
- Øve opp evnen til kommunikasjon og samhandling med personer og organisasjoner i samfunnet for å fremme deltakelse og utvikling. Dette gjelder for barn og deres foresatte, familier, risikogrupper eller grupper som har særlige behov.
- Øve opp evnen til myndiggjøring hos brukere/klienter. Dette innebærer å skape muligheter for den enkelte bruker/klient til å bruke egen styrke og ekspertise til å ta ansvar, sikre rettigheter og oppnå endring.
- Øve opp evnen til å arbeide praktisk og til å nyttiggjøre seg veiledning.
- Øve opp evnen til å forstå sosialt arbeid i en samfunnsmessig sammenheng.
- Legge grunnlag for vedvarende faglig/personlig utvikling.

Mål

Utviklingen av yrkeskunnskap foregår i et samspill mellom teoretiske studier og praktiske erfaringer. Et sentralt fellestrekk ved helse- og sosialfaglig yrkesutøvelse er direkte samarbeid med enkeltmennesker med behov for hjelp eller informasjon.

Helse- og sosialfagenes verdiforankring

- Helse- og sosialfaglig yrkesutøvelse er i stor grad basert på felles verdier. I vår kultur står menneskerettighetstenkningen sentralt, og studiene for helse- og sosialarbeidere bygger på disse grunnleggende etiske prinsippene:
 - respekt for livets ukrenkelighet
 - respekt for menneskets egenverd
 - solidaritet med svakerestilte.

Med de endringene vår kultur og vårt samfunn kontinuerlig gjennomgår, vil helse- og sosialfagenes verdier stadig utfordres. Studentene skal etter endt studium utøve faglig og etisk ansvarlig arbeid. Dette skal vise seg i den enkelte utøverens holdninger og handlinger overfor brukere av tjenesten og samarbeidspartnere.

Mål for studiet

Sosionomstudiet ved HiO har som overordnet mål å utdanne yrkesutøvere som på en personlig og moralsk måte skal utføre profesjonelt sosialt arbeid, spesielt i et kulturelt mangfold med de sosiale utfordringene som særpreger en storby.

Ved endt studium skal en sosionom ha tilegnet seg:

- Innsikt i teorigrunnlaget til sosialt arbeid og vitenskapelig tenke- og arbeidsmåte.
- Forståelse for de politiske, sosiale og psykologiske sammenhenger som sosionomer skal fungere i.
- Evne til å oppfylle krav til yrkesrollen i et samfunn i rask endring.
- Bevissthet om betydningen av ressursene hos klienter/brukere og respekt for deres rettigheter, integritet og rett til selvbestemmelse. Det legges spesiell vekt på betydningen av brukermedvirkning i sosialt arbeid.
- Forståelse for betydningen av å samarbeide med enkeltpersoner og familier og deres sosiale nettverk, og for betydningen av å arbeide både på gruppe-, nærmiljø-, -organisasjons- og på samfunnsnivå.
- Innsikt i egne verdier, holdninger, handlinger og forståelse for andres verdensbilde, verdisyn og livsform. Spesielt gjelder dette i forhold til spørsmål som har med kultur, religion, kjønn, etnisk tilhørighet, klasse, alder og seksuell preferanse å gjøre.
- Kunnskaper om samfunnets og storbyens oppbygging, ressurser og problemer.
- Evne til å bruke disse kunnskapene i endringsarbeid for å bedre strukturelle forhold som gjør livsvilkårene for utsatte og sårbare grupper vanskelig.
- Respekt for samarbeidende yrkesgrupper, evne til å vurdere egen og andres kompetanse og forståelse for verdien av tverrfaglig og tverretattlig samarbeid
- Kompetanse i faglig utviklingsarbeid, og til å kvalitetsutvikle og evaluere eget og andres arbeid.

Innhold

Sosionomstudiet har et faglig innhold som utgjør 180 studiepoeng. Rammeplanen for sosionomstudiet deler studiet inn i fem hovedemner: samfunnsvitenskapelige-, psykologiske, og juridiske emner samt grunnelementene og arbeidsmåtene i sosialt arbeid.

I	Samfunnsvitenskapelige emner	54 studiepoeng
IA	Helse- og sosialpolitikk	9 sp
	Stats- og kommunalkunnskap	6 sp
IB	Sosialpolitikk (9 sp) og sosialøkonomi (3 sp)	12 sp
IC	Sosiologi og sosialantropologi	15 sp
ID	Sosialmedisin	6 sp
IE	Vitenskapsteori og forskningsmetode	6 sp
2	Psykologiske emner	18 studiepoeng
2A	Generell psykologi, utviklings- og sosialpsykologi	12 sp
2B	Klinisk psykologi og psykisk helsearbeid	6 sp
3	Juridiske emner	18 studiepoeng
3 A	Rettssystemet, juridisk metode og forvaltningsrett	9 sp
3 B	Sosialrett og andre relevante rettsområder	9 sp
4	Sosialt arbeid - grunnelementer	39 studiepoeng
4 A	Teoretiske perspektiver på sosialt arbeid	9 sp
4 B	Etikk og yrkesrolle	12 sp
4 C	Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning	18 sp
5	Sosialt arbeid – arbeidsmåter	51 studiepoeng
5 A	Sosialt arbeid på gruppe- og samfunnsnivå herunder "Arbeid med grupper, organisasjoner og nettverk"	24 sp
5 B	Sosialt arbeid sammen med enkeltpersoner og familier	27 sp
	Totalt antall studiepoeng for hele studiet:	180 studiepoeng

Felles for barnevernspedagog- og sosionomstudiet

I rammeplanen er den generelle delen som gjelder alle helse- og sosialarbeiderutdanningene gitt et felles innhold på til sammen 30 studiepoeng.

Følgende emner skal være felles:

- 9 studiepoeng i stats- og kommunalkunnskap og i helse- og sosialpolitikk.
- 6 studiepoeng i vitenskapsteori og forskningsmetode.
- 9 studiepoeng i etikk
- 6 studiepoeng i kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning.

Videre skal det i henhold til rammeplanen være ytterligere 30 felles studiepoeng for vernepleier-, barnevernspedagog- og sosionomstudiet. At emnene er felles, betyr ikke i seg selv at faginnholdet er identisk eller at undervisningen er samordnet. Det store omfanget av felles emner legger likevel til rette for utstrakt samarbeid og at samordning kan foretas der dette er hensiktsmessig.

Faglig innhold i studiet

Her følger en oversikt over de hoved- og delmoduler som undervisningen ved sosionomstudiet er organisert i. I den første kolonnen framkommer om modulen gjelder bare for sosionomstudiet eller om den har et felles innhold med barnevernspedagogstudiet. Andre kolonne viser gjennom stikkord profil og innhold som er tenkt for den enkelte modul. Tredje kolonne viser hvilke faglige delemner som inngår i modulen og siste kolonne viser totalt forbruk av studiepoeng per modul.

Etter oversikten beskrives den enkelte modul nærmere. Detaljert plan for den konkrete undervisningen fastlegges i de årlige undervisningsplanene som lages for heltids- og deltidsstudiet hver for seg.

Rekkefølgen av modulene kan endres på begge studier. Innholdet kan ellers i heltidsstudiene fordeles over studieåret ut fra pedagogiske og fagmessig logiske begrunnelser. Dette vil framgå av undervisningsplanene. I de modulene som er definert som spesifikke for sosionomstudiet, vil det og være temaer som egner seg for samarbeid mellom utdanningene (sosionom og barnevern).

Rammeplanens oversikt over fordeling av studiepoeng på hoved- og delemner:

Fagmodul	Stikkord	Pensum/emner	Stud.poeng
MODUL 1: Enkeltmennesket og den sosiale og samfunnsmessige sammenheng I.1: Psykologiske emner (6 sp) I.2: Juridiske emner (9 sp)	Generell psykologi, utviklings- og sosialpsykologi Sosial persepsjon og læring Motivasjon, holdninger Kommunikasjonsteori Rettssystemet Juridisk metode Menneskerettigheter Forvaltnings-, velferds- og barnerett	Pensum=1000 s. I.1= 400 s Psykologiske emner I.2= 600 s Juridiske emner	15 sp
MODUL 2: Introduksjon til teori og praksis i sosialt arbeid <u>Innføring til studiet:</u> Felles med barneverns- pedagogstudiet <u>Teoretiske tilnærminger:</u> (15 sp) <u>Praksisstudium</u> (HSU) (15 sp)	Gruppedanning, samhandling i gruppe Studiemetodikk, oppgaveskriving. Introduksjon til arbeidsfeltet Verdier i sosialt arbeid Historikk, teorigrunnlag, modeller for endringsarbeid (enkeltperson, familie, gruppe, samfunnsnivå) Kommunikasjon Barn og barnevern Personlig kvalifisering Yrkesrolle og etiske grunnlagsproblemer Arbeidsstedet som læringsarena Forvaltning, forvaltningsnivåer Offentlig administrasjon og politiske prosesser	Pensum=1500 s. 1400 s. Sosialt arbeid, 100 s. Psykologiske emner	30 sp
MODUL 3: Samfunnsvitenskapelige emner Felles med barnevernspedagogstudiet	Helse- og sosialpolitikk Stats- og kommunalkunnskap Grunnbegreper i sosiologi Vitenskapsteori	Pensum=1000s. 450 s. Helse- og sos.pol. 150 s. Stats- og kommunal-kunnskap og 200 s. Sosiologi/ sosialantropologi 200s. Viten-skapsteori	15 sp
	Til sammen første år heltidsstudium	3500 s. pensum	60 sp

Fagmodul	Stikkord	Pensum/emner	Studie-poeng
MODUL 4: Makt – avmakt – motmakt	Arbeid, økonomi, politikk og verdivalg i velferdsstaten Brukermedvirkning Marginalisering og fattigdom Sosialpolitikken i komparativt og globalt perspektiv Sivile og politiske menneskerettigheter Juss, makt og rettssikkerhet Barnevern Kjønnsperspektiv Vold og overgrep Konflikt og mestring av konflikter Krise og kriseforståelse Stress og mestring av stress Psykiske problemer og reaksjoner	Pensum=1000 s. 300 s. Sos. politikk og sosialøkonomi, 300 s. Sosiologi og sosialantropologi, 200 s. Klinisk psykologi og psykisk helsevern, 100 s. Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning, 100 s. Juridiske emner	15 sp
	Fra modul 5 kommer et tillegg på 500 sider:	50 s. Sos.pol. 50 s. Sosiologi 50 s. Juridiske emner 100 s Psykologi 100 s. Stats- og komm. 150 s. Sos.arb. grunnelementer og arb. måte	
MODUL 5: Prosjekt Felles med barnevernspedagogstudiet	Selvvalgt tema Prosjektteori og prosjektorganisering Samfunnsvitenskapelig metode/samfunnsarbeid Samhandling/gruppeprosess (NB: 500 sider pensum fra modul 5 er lagt til modul 4, se ovenfor)	Pensum=1200 s 100 s. Hver av 5 samf.vit. emner pluss psykologi, 600 s. Fra sosialt arbeids grunnelementer og arbeidsmåter.	18 sp

(Andre års heltids-studium forts.)			
Fagmodul	Stikkord	Pensum/emner	Studie-poeng
MODUL 6: Økonomi, saks-behandling, rådgivning og faglig skjønn	Markeder og fordeling av ressurser Økonomisk politikk og husholdets økonomi Penger som tabuområde Privat forsørgelse, ekteskapslov Gjeldsordningsloven og gjeldsforhandlinger Praktiske øvelser i rettsanvendelse Ulike typer lån, refinansiering mv. Arbeid med mennesker i krise Megling, forhandling og rådgivning Arbeid med mennesker med rusproblemer Bruk av vilkår	Pensum = 800 s 200 s. Sosial-politikk/sosial-økonomi, 100 s. Fra hver av: sosiologi/sosial-antropologi, psykologi og juss, 300 s. fra sosialt arbeids grunnelementer og arbeidsmåter	12 sp
MODUL 7: Ferdighetslæring 7:1 Øving i ferdigheter 7:2 Teori i sosialt arbeid Felles med barnevernspedagog-studiet	Arbeidsprosessen og kommunikasjon med enkeltpersoner, familier og barn i et flerkulturelt samfunn Mandat, samhandling og samarbeid. Verdigrunnlag og etiske dilemmaer Personlig kvalifisering	Pensum=1000 s 100 s. fra juridiske emner, 500 s. fra sosialt arbeids grunnelementer og 400 s. fra arbeidsmåter i sosialt arbeid	15 sp
	Til sammen andre års heltidsstudium	4000 s. pensum	60 sp

Fagmodul	Stikkord	Pensum/emner	Studie-poeng
MODUL 8: Fordypning i sosialt arbeids teori og praksis 24 sp er felles med barnevernspedagog-studiet	2. Praksisstudium (se også modul 2) Integrere teori og praksis ved å praktisere ferdigheter knyttet til endringsprosessen og rollen som profesjonell sosialarbeider. Veiledning skal bidra til at studenten utvikler en reflekterende og analyserende holdning til seg selv, praksisstedets arbeidsområde og praksis. Sosialmedisinske problemstillinger	Pensum= 1100 s. 100 s. sosiologi/ sosial-antropologi, 50 s. på hver av stats- og kommunal-kunnskap og psykologi, 150 s. på hver av juss og sosialpolitikk/ sosialøkonomi 250 s. sosialt arbeid og 350 s. sosialmedisin	30 sp
MODUL 9: Sosialt arbeid på gruppe- og samfunnsnivå	Sosialt arbeid i grupper Gruppelederrollen i forhold til planlegging, rekruttering og arbeidsfasene Samfunnsarbeid Sosial administrasjon, planlegging, ledelse Trusler og vold i arbeidslivet Organisasjonsteori Boligsosialt arbeid Selvhjelp og selvhjelpsorganisering Samarbeid med frivillige organisasjoner	Pensum=1000 s 1000 s. Sosialt arbeids grunnelementer, arbeidsmåter	15 sp
MODUL 10: Tematisk fordypning Felles med barnevernspedagog-studiet	Fordypningskurs i barnevern Fordypningsoppgave	Pensum=1000 s 600 s Sosialt arbeid, 100 s. Hver av stats- og kommunal-kunnskap, sosiologi/sosial-antropologi vitenskapsteori og psykologi.	15 sp
	Til sammen tredje års heltidsstudium	3000 s. Pensum	60 sp

Rekkefølgen av modulene kan endres i deltidsstudiet. Innholdet kan ellers i heltidsstudiet fordeles over studieåret ut fra pedagogiske og fagmessig logiske begrunnelser. Dette vil framgå av undervisningsplanene. I de modulene som er definert som spesifikke for sosionomstudiet, vil det og være temaer som egner seg for samarbeid mellom utdanningene (sosionom og barnevern).

Fellesmodulene: Hensikt og spørsmålsstillinger

Som det går fram av oversikten ovenfor, har sju av modulene et felles innhold som ivaretar et samarbeid mellom sosionomstudiet og barnevernspedagogstudiet. Samarbeidsnivået i de ulike modulene vil variere og vil måtte utvikles over tid. Nedenfor gjennomgås hva som legges inn av

målsetting i modulene og eksempler på spørsmålsstillinger som vil bli presentert og tatt opp til drøfting. Oversikten er ikke ment å være fullt dekkende for det faglige innholdet. For deltidsstudiet vil organisering og framdrift være annerledes. Dette blir derfor omtalt i eget avsnitt.

Modul 2: Introduksjon til teori og praksis i sosialt arbeid og Fordypning i sosialt arbeids teori og praksis

Modul 8:

I disse modulene vil studenten få en innføring i sosialt arbeid som teoretisk fagområde. Praksisstudiet er en integrert del av studiet og kan knyttes til alle hovedemnene i fagplanen. Observasjon, samhandling, praktisk utprøving og veiledning er av stor betydning for studentenes mulighet til å utvikle og bevisstgjøre seg sin egen yrkesrolle. Til praksisstudiet hører også praksisseminarer og andre studietilbud på høghskolen.

For del 1 av praksisstudiet (modul 2 på HSU) er formålet at studenten skal få innføring i mangfoldet og bredden i profesjonelt sosialt arbeid. Studenten skal i praksisstudiet lære seg selv og andre å kjenne innenfor rammen av en hjelpe- eller forebyggende prosess og få erfaring med arbeidsoppgaver som er relevante for sosionomer.

Formålet med del 2 av praksisstudiet (modul 8 på HSU og DSU) er at studentene skal ha en reflekterende og analyserende holdning til praksisstedets arbeidsområde og praksis. De skal få erfaring med ferdigheter knyttet til arbeidsprosessen i sosialt arbeid og i rollen som profesjonell sosialarbeider. Viktig er det også at studentene får økt sin forståelse for sammenhengen mellom forskning, teori og praktisk sosialt arbeid.

Når det gjelder heltidsstudiet er hele modul 2 inkludert praksis lagt til første studieår. Hovedpraksis, som er lagt til modul 8, er lagt til femte semester.

I deltidsstudiet starter modul 2 i første studieår mens hovedtyngden kommer i andre studieår. Praksis på deltidsstudiet er lagt til modul 8 i tredje studieår

Aktuelle spørsmål:

- Hva er sosialt arbeid i dag sett i lys av fagets historiske utvikling?
- Hva er sosialt arbeid med enkeltpersoner, familier, grupper og lokalsamfunnsarbeid?
- Hvordan fungerer tjenestetilbudet i et kjønnsperspektiv og i forhold til ulike målgrupper?
- Hvilke etiske problemstillinger er aktuelle i praktisk sosialt arbeid?
- Hva innebærer samarbeid med andre yrkesgrupper?
- Hvordan møte medmennesker med annen kulturell bakgrunn?
- Hva innebærer det å søke hjelp?
- Hvilke rettigheter har brukerne?
- Hva innebærer brukermedvirkning?
- Hvordan dra nytte av veiledning?

Fagemner som inngår i modulen:

Pensum og studiepoeng kommer i hovedsak fra sosialt arbeid, grunnelementer og arbeidsmåter og sosialmedisin. I tillegg tas studiepoengene fra sosialpolitikk, psykologi (modul 2) og sosialøkonomi, sosiologi og sosialantropologi, psykologi, kommunikasjon/samhandling og fra juridiske emner (modul 8).

Modul 3: Samfunnsvitenskapelige emner

Formål:

Studenten skal i denne modulen få en innføring i og tilegne seg grunnleggende kunnskap, begreper og teorier i fagene helse- og sosialpolitikk, vitenskapsteori, stats- og kommunalkunnskap og sosiologi.

Ulike begreper, perspektiver, modeller og tilnæringsmåter presenteres og drøftes.

Aktuelle spørsmål:

- Hva kjennetegner en velferdsstat og de ulike ideologiske retninger i velferdsstaten?
- Hva er sammenhengen mellom samfunnsutvikling, levekår og sosiale problemer?
- Hva er hovedproblemene og utfordringene i den kommunale og nasjonale sosialpolitikken?
- Hva er vitenskapsteori og menneskesyn?
- Hva er hovedproblemstillingene innenfor de viktigste vitenskapsteoretiske retningene?
- Hvordan er det politiske og administrative systemet organisert, og hvordan virker det?
- Hvordan kan grunnleggende samfunnsvitenskapelige begreper anvendes for å forstå politiske prosesser?
- Hva er de meste sentrale begreper, tilnærmingsmåter og perspektiver innenfor sosiologien?
- Hvordan kan disse anvendes?

Fagemner som inngår i modulen: Her kommer i overkant av 6 studiepoeng fra helse- og sosialpolitikk, i underkant av 3 studiepoeng fra stats- og kommunalkunnskap, 3 studiepoeng fra sosiologi/antropologi og 3 studiepoeng fra vitenskapsteori og forskningsmetode.

Modul 5: Prosjekt

Formål:

Gjennom prosjektarbeid skal studentene innenfor et begrenset tidsrom arbeide med et selvvalgt tema som er relevant for barnevernspedagogers/ sosionomers arbeidsområde, og tilegne seg kunnskaper og teoretisk forståelse innenfor det valgte tema. Studenten skal få erfaring med å fordype seg innenfor et avgrenset område, få erfaring med å arbeide selvstendig og ta ansvar for egen læring. Trening i samarbeid med andre gjennom diskusjoner, utføring av prosjektet og utarbeidelse av rapport vil stå sentralt. Det er også en viktig hensikt at studenten i denne modulen skal få trening i å anvende samfunnsvitenskapelig metode og/eller samfunnsarbeid.

Aktuelle spørsmål:

- Hvilke temaer er relevante for sosionomers og barnevernspedagogers arbeidsområde og utdanning?
- Hvordan utforme mål for prosjektet?
- Hvordan utforme problemstillinger som ønskes belyst?
- Hvilke metoder er relevante å bruke?
- Hvordan utforme en framdriftsplan?
- Hvordan utforme en prosjektrapport?
- Hvordan evaluere gruppe- og arbeidsprosessen?

Fagemner som inngår i modulen:

Her forutsettes at studentene kan nyttiggjøre seg et bredt faglig spekter. Hvilke deler av pensum som vektlegges sterkest, vil naturlig nok måtte variere noe alt etter valg av tema for prosjektet.

Pensum = 1.200 sider. 300 sider er obligatorisk pensum i prosjektteori og samfunnsvitenskapelig metode og 200 sider er selvvalgt. 500 sider er lagt til modul 4 og 200 sider til modul 7.

Modul 7: Ferdighetslæring

Formål:

Ferdighetslæring er både en arbeidsform som vil inngå i de fleste moduler, men er også valgt spesielt som betegnelse for denne modulen. I modulen skal studentene tilegne seg ferdigheter i kommunikasjon med enkeltpersoner og familier. Han/hun skal tilegne seg ferdigheter i arbeidsprosessen (forberedelse, start-, arbeids- og avslutningsfasen) gjennom praktisk trening, teoretiske studier og refleksjon, styrke sin kreative og utøvende kompetanse og få trening i å vurdere egen og andres læringsprosess. I denne modulen stilles spørsmål om hvordan menneskelig

kommunikasjon påvirkes. Modulen er inndelt i to hovedbolker: 7:1 øving i ferdigheter og 7:2 teori i sosialt arbeid.

Aktuelle spørsmål:

- Hva kjennetegner god kommunikasjon?
- Hvordan påvirkes kommunikasjon i "pressede" livssituasjoner?
- Hvordan møte ulike kommunikasjonsformer?
- Hvordan forstå kontaktetablering i ulike sosial kontekst?
- På hvilken måte påvirker/styrer sosialarbeiderens mandat kommunikasjonsprosessen?
- Hvordan kommunisere respekt, aksept og støtte?
- Hvordan arbeide med egne holdninger som kan hindre en god kommunikasjon?
- På hvilken måte kan man gi uttrykk for hvordan man tenker, føler og reagerer på andre, og hvordan kan man selv ta i mot slik tilbakemelding fra andre?
- Hvordan gi uttrykk for egne meninger og samtidig ivareta andre muligheten til det samme?
- Hva kjennetegner etiske dilemmaer?
- Hvordan forholde seg til etiske dilemmaer?
- Hva påvirker vår forståelse?
- Hvordan konstrueres mening?
- Hva innebærer refleksjon over egen og andres læring?
- Hvordan påvirker juridiske rammer yrkesutøvelsen?
- Hvordan kan de muligheter sosiallovgivningen gir, utnyttes av sosialarbeideren?

Fagemner som inngår i modulen:

Ferdighetslæring er et kjerneområde i sosialt arbeid. Hoveddelen av studiepoengene er fra: sosialt arbeid med: 7.5 studiepoeng fra sosialt arbeids grunnelementer og 6 studiepoeng fra sosialt arbeids arbeidsmetoder. 1.5 studiepoeng tas fra juss ut fra forståelsen av dette fagets betydning for å forstå rammene og mandatet for yrkesutøvelsen.

Modul 10: Tematisk fordypning

Formål:

I denne modulen vil studenten kunne fordype seg innen et område som er relevant for sosialt arbeid. Studenten skal skrive en fordypningsoppgave over selvvalgt emne og utformet problemstilling (se utfyllende bestemmelser).

Temaer for fordypningskurs vil framgå av undervisningsplanene.

Fagemner som inngår i modulen:

Sosialt arbeid: 9 studiepoeng og 1.5 studiepoeng fra hvert av fagområdene: vitenskapsteori, stats- og kommunalkunnskap, sosiologi/sosialantropologi og psykologi.

Utdanningsspesifikke moduler

Nedenfor redegjøres for hensikten med hver av de modulene som er spesielle for Bachelorstudiet i Sosialt arbeid. Det gis også her eksempler på hvilke typer problemstillinger som vil bli tatt opp til drøfting i hver av modulene. Heller ikke her vil en slik oversikt være fullt ut dekkende for det faglige innholdet, men er ment å gi studenten en pekepinn på hva han/hun kan vente av seg av utfordringer innenfor den enkelte modulen.

Modul 1: Enkeltmennesket og den sosiale og samfunnsmessige sammenhengen

Formål:

Studenten skal tilegne seg grunnleggende kunnskaper i psykologi, sosialpsykologi og rettslære.

Aktuelle spørsmål:=-

I denne modulen stilles spørsmål om hvordan mennesket utvikles personlig, sosialt og intellektuelt. Hva motiverer mennesker til handling og hvilke faktorer påvirker våre oppfatninger av oss selv og andre mennesker? Det blir stilt spørsmål om det er "langt fra teori til handling" når det gjelder sosiale holdninger. Spørsmålet om hvordan verbal og ikkeverbal kommunikasjon utfyller hverandre, er et tema som også blir reist her.

I rettslære stilles spørsmål om hva som kjennetegner jussen som fag, hva som er sentrale juridiske emner for sosialarbeidere og om hvilke kunnskaper som trengs for å kunne løse juridiske spørsmål. Det spørres hva som ligger i begrepet juridisk perspektiv, hva som menes med en rettighet, hva som menes med rettssikkerhet og hva som karakteriserer en "effektiv" rettighet. Spørsmålet om hva en menneskerettighet er og hvilke forpliktelser staten har når det gjelder å respektere og oppfylle menneskerettighetene, er også et sentralt tema i denne modulen.

Fagemner som inngår i modulen:

Modulen består av fagene psykologi og juridiske emner. Denne kombinasjonen er viktig for å se ulike deler av rammen for enkeltmennesket i den sosiale sammenhengen. 6 studiepoeng kommer fra psykologiske emner og 9 studiepoeng tas fra juridiske emner.

Modul 4: Makt - avmakt - motmakt

Formål:

Hensikten med denne modulen er at studentene skal tilegne seg innsikt i maktfaktorene i samfunnet, og studere hvordan symbolsk og strukturell makt kommer til uttrykk i sosiale institusjoner. Videre skal studentene studere hvordan makt og avmakt viser seg på det personlige og mellommenneskelige plan og i et kjønns- og et flerkulturelt perspektiv.

Aktuelle spørsmål:

I denne modulen diskuteres hvilken betydning makt og avmakt har i utviklingen av psykiske problemer. Hvordan kommer makt og avmakt til uttrykk i nære relasjoner og i møte mellom mennesker fra ulike kulturer? Hvordan kan konflikter og mestring av konflikter skape og løse mellommenneskelige problemer? Kriser - Kan de være en kilde til vekst og utvikling eller stagnasjon? Hva er stressreaksjoner og hvordan kan de mestres? Hvordan kan sosialarbeideren arbeide med avmakt? Hvordan arbeide med vold og overgrep?

Det stilles også spørsmål om hva som er tvang i juridisk perspektiv. Når er bruk av tvang berettiget fra myndighetenes side? Problemstillinger rettet mot marginalisering og fattigdom, velferdsstatens brukere og brukermedvirkning, arbeid, økonomi, politikk og verdivalg i velferdsstaten er også temaer i modulen. Sosialpolitikken blir forsøkt satt inn i et komparativt og globalt perspektiv.

Fagemner som inngår i modulen:

sosialpolitikk/sosialøkonomi: 4.5 studiepoeng.

sosiologi og sosialantropologi: 4.5 studiepoeng

psykologi og psykisk helsevern: 3.0 studiepoeng

kommunikasjon/samhandling/konfliktløsning: 1.5 studiepoeng

juridiske emner: 1.5 studiepoeng

Modul 6: Økonomi, saksbehandling, rådgivning og faglig skjønn.

Formål:

Studentene skal utvikle forståelse for hvordan forhold på makro- og mikroplanet (og endringer av disse) kan påvirke den enkeltes levestandard og livssituasjon. Studenten vil i denne modulen kunne tilegne seg kunnskaper om økonomi, både på samfunnsplan og på det personlige plan. Ferdigheter i å foreta verdivalg og prioriteringer vil inngå i modulen.

Aktuelle spørsmål:-

- Hvordan fordeler markedet samfunnets ressurser i forskjellige situasjoner?
- Hva er utfordringene i økonomisk politikk?
- Hvordan dekkes behov til medlemmene i husholdet innenfor det økonomiske system?
- Hvordan kan økonomiske vanskeligheter påvirke livssituasjonen til den enkelte?
- Er penger og økonomisk status et tabuområde i vårt samfunn?
- Hvordan arbeide med mennesker i krise?
- Hvilket forhold er det mellom fattigdom og helse, herunder psykiske plager, rusproblemer etc?
- Hva innebærer megling, forhandling og rådgivning på økonomiområdet?
- Hvordan bruke gjeldsordninger og aktuelle lover som regulerer dette feltet?
- Hva betyr faglig skjønn i forhold til økonomisk rådgivning og saksbehandling?
- Sosialarbeiderens ulike roller: Forholdet mellom hjelp og kontroll.

Fagemner som inngår i modulen:

sosialpolitikk/ sosialøkonomi: 3.0 studiepoeng

sosialt arbeids grunnelementer og arbeidsmåter: 4.5 studiepoeng

sosiologi/antropologi: 1.5 studiepoeng

psykologiske emner: 1.5 studiepoeng

juss: 1.5 studiepoeng

Modul 9: Sosialt arbeid på gruppe- og samfunnsnivå

Formål:

Studentene skal i denne modulen tilegne seg ferdigheter i og forståelse for på hvilken måte samspill og samarbeid med grupper, team, organisasjoner, institusjoner og lokalsamfunn er arenaer for læring, utvikling og problemløsning. De skal tilegne seg kunnskaper om hvordan sosiale systemer både kan bidra til helse og trivsel, og til sykdom, vantrivsel og mangel på tilpassing. Studentene skal også tilegne seg ferdigheter i og kunnskaper om hvordan sosialarbeidere kan initiere og delta i sosialt arbeid på gruppe- og samfunnsnivå.

Aktuelle spørsmål:-

- Hvordan kan grupper bidra til vekst og utvikling?
- Hvilke vurderinger og valg må gjøres før en starter en gruppe?
- Hva påvirker struktur og prosess i de ulike fasene i en gruppe?
- Hvilke krefter og faktorer som påvirker interaksjonen i grupper?
- Hvordan kan sosionomer bidra til selvhjelp og "empowerment"?
- Hvordan kan bomiljøet og lokalsamfunnet bli en arena for sosial forebygging og problemløsning?
- Hva kjennetegner sosial administrasjon og hva er god ledelse?
- Hvordan skal vi forstå og analysere organisasjoner?
- Hvordan er den gjensidige påvirkningen mellom de organisatoriske rammebetingelsene og sosialt arbeid?
- Hva hemmer og fremmer samarbeidet på tvers av fag- og sektorgrenser?

Fagemner som inngår i modulen:

arbeidsmåter i sosialt arbeid: 15.0 studiepoeng

Organisering

Bachelorstudiet i Sosialt arbeid er organisert både som et heltidsstudium over 3 år og et deltidsstudium over 4 år. Mål og innhold er de samme for begge studieløp, mens organiseringen av undervisningen varierer. Arbeidsformene vil også være noe ulike. Det er i det enkelte års undervisningsplan at alle elementer av organiseringen vil falle på plass. Beskrivelsene nedenfor er ment å skulle tilfredsstille kravene til overskuelighet i planleggingen. Når det gjelder felles innhold med Bachelorstudiet i Barnevern, vil man så langt det er mulig og formålstjenlig legge opp undervisningen slik at denne i tid faller sammen, heltid med heltid og deltid med deltid.

Hovedstruktur for heltidsstudiet

Oversikten i kapitlet med innholdet i studiet viser hvordan studiet er planlagt innholdsmessig. I det følgende går vi kort inn på det enkelte studieår. Detaljert oversikt over frister, plikter, arbeidskrav og eksamener som gjelder for det enkelte året finnes under "arbeidskrav" og "utfyllende bestemmelser". Dette er regler som alle studenter må sette seg grundig inn i for å få et godt studieopphold.

1. studieår

Modulen 2.1 "Introduksjon til studiet" legges inn rett etter oppstart i første semester. Modulene 1 og 2.2 undervises parallelt. Modulene 2 og 3 fordeles deretter utover høst- og vårsemesteret. Praksisstudiet legges til starten av andre semester. Dette vil komme fram på undervisningsplanene for det enkelte året. Praksisstudiet har mye felles med barnevernspedagogstudiet og de to utdanningene vil samarbeide om utformingen og gjennomføringen. I første studieår inngår 3 ukers problembasert læring (PBL, se under Arbeidsmåter om PBL), to uker om høsten og en uke om våren.

2. studieår

Når det gjelder prosjektperioden som er felles med barnevernspedagogstudiet, vil denne gå over en 12 ukers periode i høstsemesteret. Mange studenter velger å ta prosjektperioden i et annet land. Perioden som nå er valgt, vil i tid harmonere med EU-landenes undervisningsbolker. De to utdanningsspesifikke modulene: modul 4 og modul 6 som er omtalt under kapitlet om innhold, og modul 7, vil bli fordelt utover i studieåret. Nærmere planlegging av disse modulene i tid og arbeidsform vil henstå til de årlige undervisningsplanene.

3. studieår

Femte semester innledes med en praksismodul. Praksisstudiet har for det meste felles innhold med barnevernspedagogstudiet og de to utdanningene vil samarbeide om utformingen av praksis, forholdet til praksisfeltet, praksisveilederne og praksisseminarene.

Den utdanningsspesifikke modulen vil komme i etterkant av praksismodulen og før fordypningsmodulen. Det vil bli arrangert et 2 ukers obligatorisk kurs i barnevern.

Hovedstruktur for deltidsstudiet

Deltidsstudiet rekrutterer studenter som ofte bor og arbeider i stor avstand fra Oslo. Dette studiet er derfor i stor grad lagt opp som selvstudium med fjernundervisning, kombinert med samlinger på høgskolen og praksisstudium. Et viktig innslag er dessuten at studentene deltar i regionale kollokviégrupper gjennom hele studieforløpet.

Oversikten i innholdskapitlet viser hvordan studiet er planlagt innholdsmessig. Undervisningen på samlingene for deltidsstudentene vil ta utgangspunkt i heltidsstudiets fagmoduler og tilpasses det antall studiepoeng som gjelder for det enkelte studieår på deltidsstudiet.

Deltidsstudiet er basert på at studenten mesteparten av studietiden er i arbeid. Studiet er lagt opp over 8 semestre eller 4 år. I det følgende vil studieforløpet bli omtalt som 1.- 4.studieår.

Deltidsstudiet forutsetter stor grad av egeninnsats i form av selvstudium. Organisatorisk innebærer dette intensive studiesamlinger på 1-2 uker, deltakelse i regionale, selvstyrte kollokviégrupper og arbeidskrav som sendes inn og kommenteres av faglærer(e).

Det forutsettes videre at studentene enkeltvis og/eller i grupper arbeider med oppgaver som forberedelse til studiesamlingene. Det blir tatt i bruk IKT-basert fjernundervisning med innlagt skriftlig kommunikasjon med medstudenter og lærere. Tredje året av dette fireårige studiet er organisert som et heltidsstudium med et innhold av 60 studiepoeng. Studiepoengene fordeler seg for øvrig med 36-45 studiepoeng årlig.

Det er utarbeidet egen undervisningsplan for deltidsstudiet. Denne vil bli oppdatert og tilpasset den nye strukturen. (Se utfyllende bestemmelser for angivelse av eksamen og arbeidskrav det enkelte året.) Nedenfor følger en skjematisk oversikt over det enkelte studieår med angivelse av:

- antall samlinger og varigheten av disse
- hvilke moduler som inngår i undervisningen det enkelte året
- studiepoeng for den enkelte modul og for hvert studieår
- hvor stort pensum som knyttes opp til de ulike modulene det enkelte året og samlet pensum for hvert studieår.

Studieår	Ant. Samlinger	Moduler inkl.	Studiepoeng	Pensum
1.studieår	4 samlinger (av 1-2 ukers varighet)	Modul 1 Modul 2: del 1 Modul 3	15 studiepoeng 6 studiepoeng 15 studiepoeng	1000 sider 400 sider 1000 sider
Sum			36 studiepoeng	2400 sider
2.studieår	4 samlinger (av 1-2 ukers varighet)	Modul 2: del 2 Modul 4: del 1	24 studiepoeng 13 studiepoeng	1600 sider 1350 sider
Sum			37 studiepoeng	2950 sider
3.studieår	3 samlinger (hhv. 7+7+1 uke)	Modul 7 Modul 5: del 1 Modul 8: del 1 Modul 9	15 studiepoeng 6 studiepoeng 24 studiepoeng 15 studiepoeng	1200 sider 400 sider 700 sider 1000 sider
Sum			60 studiepoeng	3300 sider
4. studieår	4 samlinger (av 1-2 ukers varighet)	Modul 4: del.2 Modul 6 Modul 8: del 2 Modul 5: del 2 Modul 10	2 studiepoeng 12 studiepoeng 6 studiepoeng 12 studiepoeng 15 studiepoeng	150 sider 600 sider 350 sider 300 sider 1000 sider
Sum			47 studiepoeng	2400 sider
Sum			180 studiepoeng	11.050 sider

Kommentarer til tabellen:

Antall sider pensum per studiepoeng skal være ca. 70. I denne oversikten er ikke antall sider per studiepoeng alltid 70 sider. Det er fordi pensum til prosjekt – modul 5 – også er lagt til andre moduler.

Det tas forbehold om rett til justering av lengde på studiesamlinger innen rammen av 1-2 uker.

Modul 2 er en ren teoretisk modul. Modul 2:1 fortsetter i 2. studieår og er koplet sammen med modul 2:2. Eksamen i modul 2 tas i sin helhet 2. studieår.

Arbeidsmåter på hel- og deltid

Studiet stiller spesielt store krav til at teori og praksis blir integrert gjennom hele studieforløpet. Kunnskaper og ferdigheter i innhenting av informasjon, kritisk utvalgelse, bearbeiding, strukturering og formidling stiller også krav til studenten om å dyktiggjøre seg i studiemetodikk og trene på muntlig og skriftlig framstilling. Den enkelte student må selv være aktivt deltakende i samspill med medstudenter. Ansvar for organisering av egen læring, ansvar for egen og medstudenters faglige og personlige utvikling står sentralt. Arbeidsmåtene som velges skal tilpasses denne målsettingen og utfordre studentens verdier, holdninger, følelser, intellekt, kreativitet og evne til samspill.

Arbeidsmåter som egenaktivitet, deltakelse på forelesninger, arbeid i grupper, arbeidskrav, ferdighetslæring og utfoldelse av kreativitet og nysgjerrighet skal bidra til å nå målsettingen.

Nedenfor følger en beskrivelse av de mest brukte arbeidsformene under studiet:

Forelesninger

Forelesningen har som formål å hjelpe studenten til å strukturere lærestoffet og få tak på vesentlige deler av dette. Den skal være et supplement med stoff fra andre kilder enn pensum, formidle nytt ikke-publisert materiale, peke på tverrfaglige sammenhenger samt motivere til kritisk, kreativ tenkning og nysgjerrighet. Forelesningen kan brukes til å gjøre rede for/forklare vanskelig stoff. Forelesningsformen krever at studentene møter forberedt.

Studiesamlinger

Intensive studiesamlinger på 1-2 uker organiseres for deltidsstudentene 4 ganger hvert studieår i deltidsårene. I heltidsåret er det 7 ukers samling ved begynnelsen av hvert semester samt en uke på slutten av vårsemesteret. Studiesamlingene blir møteplass for studenter og lærere hvor kunnskaper, ferdigheter og holdninger utvikles og bearbeides i samspill. Arbeidsformen er verksted-/seminarpreget. Det innebærer at studentene tar med seg fra sitt selvstudium og fra arbeid i regionale grupper spørsmål og problemstillinger som ønskes belyst og drøftet i undervisningen. En slik arbeidsmåte utløser nye spørsmål i gruppearbeid på samlingen eller i undervisningen. Et slikt læringsmiljø og en slik læringsprosess er på den måten og et viktig bidrag til personlig kvalifisering.

En stor del av undervisningen i samlingene har som formål at studentene skal trene seg i samarbeid og kommunikasjon gjennom rollespill, muntlig framlegging og dialog mellom studentene og mellom studenter og lærere.

Problembasert læring (PBL)

PBL er en læringsmodell hvor studentene oppfordres til å ta et aktivt ansvar for egen læring. Utgangspunkt tas ofte i dagsaktuelle problemstillinger som yrkesfeltet må forholde seg til, og undervisningen tilrettelegges i forhold til dette. I PBL er lærernes rolle klart definert som veiledere og ikke som kunnskapsformidlere. Arbeidet i PBL-gruppene, som består av 5-8 studenter, følger bestemte trinn som har til hensikt å sikre en hensiktsmessig arbeidsprosess. I hovedtrekk går metoden ut på at studentene har regelmessige møter. I det første møtet blir de presentert for et skriftlig "problem". Første oppgaven blir å finne fram til hva de allerede vet om problemet og hva de trenger å vite mer om. Arbeidet munner så ut i formulering av læringsbehov. Studentene arbeider deretter individuelt fram til neste møte, hvor de drøfter problemet på nytt i lys av det de har lært siden sist. Arbeidet avsluttes ofte med en skriftlig redegjørelse.

Læringsmål

- Lære en pedagogisk tilnærming som fokuserer på egen mestring og vekst
- Bevisstgjøring av egne holdninger i møte med andres holdninger i en konkret sak
- Få innblikk i det komplekse i en sosial situasjon
- Få innblikk i samfunnets tilbud til individer og familier som trenger hjelp
- Bli kjent med og aktivisere egen dømmekraft
- Begynne integrering av teori og praksis

Basisgrupper

Som ledd i sosialiseringen som student, vil PBL- gruppene også danne basisgrupper i 1. semester. Formålet med basisgruppene er å skape tilhørighet til en mindre gruppe gjennom studieåret. Veileder i PBL- og basisgruppene vil følge opp studentene i forbindelse med praksis.

Kollokviegrupper

Kollokviegrupper er en arbeidsform både i heltidsstudiet og i deltidsstudiet. På grunn av deltidsstudiets spesielle karakter med stort innslag av selvstudium og fjernundervisning og færre møtepunkter på høyskolen, er denne arbeidsformen svært viktig.

Hensikten med kollokviegruppene er å bedre kunnskapstilegnelsen, utdype forståelsen av fagene, og bidra til integrering av teori og praksis. Videre er hensikten å forsterke læreprosessen hos den enkelte og i gruppen. Kollokviegruppene gir dessuten trening i samarbeid og samspill med andre.

I heltidsstudiet blir kollokviegrupper satt sammen tidlig i første semester og ønskes opprettholdt gjennom hele studiet.

I deltidsstudiet legges det til rette for lokale/ regionale kollokviegrupper. Med lokale/regionale grupper menes her at det skal være mulig å møtes innenfor overkommelig avstand i reisetid for studentene. Alle studenter skal høre til en gruppe. For de som bor særlig spredt geografisk, kan det lages spesielle ordninger med for eksempel telefonmøter og/eller Internett. Mellom studiesamlingene skal kollokviegruppene bidra til å opprettholde kontinuiteten i studiet. Gruppen møtes minst en gang i måneden mellom studiesamlingene.

Studentene har ansvar for organisering, innhold og opplegg for gruppemøtene.

Gruppearbeid

Også andre grupper enn PBL- og kollokviegruppen vil bli brukt som arbeidsform. Gruppene skal være forum for idéutveksling og refleksjon over kunnskaper innhentet ved selvstudier, i forelesninger eller i annen undervisning. Gruppene kan videre være et forum for forberedelse til undervisning, og arbeid med oppgaver som skal gi et resultat skriftlig eller muntlig. En viktig side ved denne arbeidsmåten er den læring som skjer gjennom gruppeprosessen, hvor evne til samhandling og samarbeid utfordres og utvikles.

Oppgaveskriving og andre oppgaver

Arbeidskrav og andre oppgaver har som formål å trene skriftlig og muntlig ferdighet, og evne til å innhente kunnskap for å kunne analysere, vurdere og framstille denne på en forståelig måte.

Oppgaveskriving gir også trening i bruk av kilder, sitater og oppsetting av litteraturlister.

Arbeidskravene og andre oppgaver kan være individuelle eller bli gitt som gruppeoppgaver.

Gruppeoppgavene har blant annet også som formål å fremme samhandlingskompetanse.

Arbeidskravene er obligatoriske. Andre oppgaver gis i tillegg og gjerne som forberedelse til undervisning. Gjennom studiet stilles økende krav til nivå og omfang av arbeidskravene.

Prosjektarbeid

Det vises til beskrivelsen av denne arbeidsformen i forhold til modul 5 i innholdskapittelet. Se også utfyllende bestemmelser. For deltidsstudiet vil det bli gitt egne retningslinjer.

Praksisstudier

Studentene skal gjennom praksisstudiet gis mulighet til å iaktta, analysere, forstå og arbeide med sosiale prosesser på individ-, gruppe- og samfunnsnivå. Studentene skal også studere de tjenester som tilbys i de forskjellige sosiale kontorer/institusjoner/ organisasjoner, samt orientere seg om menneskers livsvilkår. Det vises her til beskrivelsen under modulene 2 og 8 i innholdskapittelet.

Ferdighetslæring

Studentene skal trene på samhandling og å anvende ulike tilnærmingsmåter i forhold til enkeltpersoner, familier, barn, grupper, lokalsamfunn, brukerorganisasjoner m.v. Sentralt i

undervisningen står refleksjon over samhandling med andre. Videre er det viktig at studentene får innsikt i betingelsene for egen læring og utvikling.

Ferdighetslæring som arbeidsform vil inngå i de fleste av modulene som studiet er organisert omkring. For nærmere beskrivelse av arbeidsformen vises det til det som står om modul 7 i innholdskapittelet, da denne modulen i sin helhet er viet ferdighetslæring.

Veiledning

Veiledning kan foregå både individuelt og i grupper. Veiledning gis i forhold til skriftlige oppgaver, i praksisstudiene, i ferdighetslæring, i prosjektarbeid, i forhold til fordypningsoppgaven og i forhold til andre studieaktiviteter. Veiledningen kan ha som målsetting både å bistå studenten i faglig utvikling og personlig kvalifisering.

Fjernundervisning

Fjernundervisning er spesielt aktuelt for deltidsstudiet som i stor grad benytter denne arbeidsformen. Fjernundervisning foregår per skriftlig innsendingsoppgave. I deltidsstudiet er det utarbeidet skriftlig studiemateriell med kommentarhefte/ studieprogram for de forskjellige studieenheter. Nettbasert undervisning vil bli utviklet sterkere både for hel- og deltidsstudiet.

Praksis

Praksisperiodene skal være gjennomført og godkjent i overensstemmelse med gjeldende reglement. (se "Utfyllende bestemmelser"). Målsettingen med denne del av studiet er gjort rede for i innholdskapittelet under fellesmodulene: modul 2 og modul 8.

Arbeidskrav

Studentene skal utføre de arbeidskrav som fagplanen fastsetter. Arbeidskrav vil være i form av individuelle skriftlige besvarelser ev. arbeidsbøker, skriftlige gruppebesvarelser, prosjektrapporter. De to sistnevnte kan suppleres med visuelle besvarelser (video, film).

Arbeidskrav vil også være i form av obligatorisk deltakelse i undervisningen, som seminarer, ferdighetstrening og i praksisstudier. Krav til obligatorisk tilstedeværelse vil framgå av undervisningsplanene. (Se også under "Utfyllende bestemmelser".)

Vurdering

Vurderingsordninger skal ha som mål å gi høgskole og student informasjon om studieforløp og studieframgang. De skal sikre offentligheten og brukerne at studenter har tilegnet seg de kvalifikasjoner som rammeplanen og fagplanen beskriver som nødvendige for yrkespraksis. For faggrupper som skal arbeide med svakstilte grupper og personer i krisesituasjoner, er det viktig å sikre seg at yrkesutøverne både holder et faglig nivå og vurderes som personlig kvalifisert til sitt arbeid.

Vurderingsordninger er obligatoriske arbeidskrav og ulike former for skriftlig og muntlig eksamen. De skal:

- sikre at studentene har tilegnet seg de nødvendige kvalifikasjoner for yrkesutøvelse
- vise studentene gjennom studiet om de holder et tilfredsstillende faglig og etisk nivå, og stimulere til best mulig læring og utvikling
- bidra til at studentene deltar aktivt i vurdering av egen lære- og utviklingsprosess, egen og medstudenters studiesituasjon, og gjennom det
- oppøve sin vurderingsevne med sikte på framtidig arbeid

Det gis uformell vurdering gjennom veiledning og tilbakemelding på arbeidskrav og oppgaver. Når det gjelder personlig kvalifisering, vil det bli gitt vurdering i tilknytning til arbeid i grupper, på praksisstedet og ved forespørsel fra studenter som føler seg usikre på om de bør videreføre sitt studieløp. Faglærer eller veileder på praksisstedet kan også ta initiativ til rådgivning av studenter de opplever har vansker med å fylle kunnskapskrav eller som strever med sin personlige kvalifisering. Formell vurdering, eksamen, skal mest mulig samsvare med de arbeidsformer som brukes på studiet. Det blir vektlagt både skriftlig og muntlig framstilling.

På heltidsstudiet er det minimum to eksamener hvert studieår. På deltidsstudiet tilpasses tidspunkt for eksamen studieforløpet slik at det, så langt råd er, tilsvarer framdriften av heltidsstudiet. Alle eksamener er fagintegreerte og omfatter de moduler det er undervist i og inkluderer obligatorisk og valgfritt pensum.

Når det gjelder arbeidskrav og eksamensformer som er valgt for det enkelte studieåret, vises det i sin helhet til utfyllende bestemmelser.

Pensum

Pensum er på ca 10 500 sider. Av disse er 1000 sider selvvalgt. Selvvalgt pensum fordeles med 400 sider til temavalg for prosjekt modul 5 og 600 sider til temavalg for fordypningsoppgaven. De resterende 400 sider i modul 10 knyttes til aktuelle undervisningstilbud/fordypningskurs.

Det tas forbehold om avvik på inntil 10 % mer eller mindre i antall sider pensum totalt og/eller for hvert enkelt studieår.

Studie- poeng Betegn.	Fagemne	Studiepoeng + s. 1.år	studiepoeng + s. 2. år	studiepoeng + s. 3.år	Studiepoeng + s. Totalt
15 sp – 1A	Helse og sosialpolitikk, stats- og kommunalkunnskap	(10,5) 650	(1,5) 100	(3) 150	(15) 900
12 sp – 1B	Sosialpolitikk og sosialøkonomi		(9) 600	(3) 100	(12) 700
15 sp – 1C	Sosiologi og sosialantropologi	(3) 200	(7,5) 500	(4,5) 200	(15) 900
6 sp – 1D	Sosialmedisin		(1,5) 100	(4,5) 250	(6) 350
6 sp – 1E	Vitenskapsteori og forskningsmetode	(3) 200	(1,5) 100	(1,5) 100	(6) 400
12 sp – 2A	Generell-, utviklings- og sosialpsykologi	(9) 500	(1,5) 100	(1,5) 100	(12) 700
6 sp – 2B	Klinisk psykologi og psykisk helsearbeid		(4,5) 300	(1,5) 50	(6) 350
9 sp – 3A	Rettssystemet, juridisk metode og forvaltningsrett				Se neste punkt
9 sp – 3B	Sosialrett og andre relevante rettsområder	(9) 600	(4,5) 300	(4,5) 150	(18) 1050
9 sp – 4A	Teoretiske perspektiv på sosialt arbeid	(6) 350	(1,5) 100	(1,5) 100	(9) 550
12 sp – 4B	Etikk og yrkesrolle	(4,5) 250	(3) 200	(4,5) 200	(12) 650
18 sp – 4C	Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning	(4,5) 250	(9) 600	(4,5) 200	(18) 1050
24 sp – 5A	Sosialt arbeid på gruppe og samfunnsnivå	(6) 300	(3) 200	(15) 900	(24) 1400
27 sp - 5B	Sosialt arbeid, m. enkeltpersoner og familier	(4,5) 200	(12) 800	(4,5) 500	(18) 1500
120 sp	Totalt	(60) 3500	(60) 4000	(60) 3000	(180) 10500

Kommentar til tabellen: For deltidsstudiet blir studiepoengene fordelt over 4 undervisningsår.

Det er ved fordelingen av pensum tatt hensyn til at pensumet for praksisstudiet teller det halve av hva som ellers er krav til den teoretiske undervisningen. Da praksisstudiet skal settes sammen av komponenter fra samtlige fag det undervises i ved sosionomstudiet, har en lik prosentandel av pensum blitt fordelt på h.h.v. teorifag og praksisstudiet i forhold til helheten.

Pensum for studieåret 2003/2004

Pensum er på ca 10 500 sider. Av disse er 1000 sider selvvalgt. Det tas forbehold om avvik på inntil 10 % mer eller mindre i antall sider pensum totalt og/eller for hvert enkelt studieår.

Pensum heltid 1.studieår

Totalt antall sider: ca. 4000

Modul 1: Enkeltmennesket og den sosiale og samfunnsmessige sammenheng

Modul I = 15 sp.

Totalt antall sider: ca. 1000

* = artikler som blir trykket opp i kompendium for salg

Rettslære

9 sp.

ca. 600 sider

Kjønstad, Asbjørn og Syse, Aslak: Velferdsrett I. Ad Notam Gyldendal, Oslo 2000. s. 25-43, 52-103, 128-273 og 283-457, 392 s

Kjønstad, Asbjørn og Syse, Aslak (red.): Velferdsrett II. De sosiale tjenestene, Gyldendal Akademisk, Oslo 2003. S. 25-33, 59-145, 187-253, 259-265, 274-285, ca. 181 s.

Sandberg, Kirsten: Utdrag fra artikkelen: Barnevernloven. I: Andenæs, Kristian, Olav Molven, Ørnulf Rasmussen, Kirsten Sandberg og Lasse Warberg: Sosialrett, 6. utg. Universitetsforlaget, Oslo 2003 s. 287-304 (kompendium), 18 s*

Smith, Lucy og Lødrup, Peter: Barn og foreldre. 5. utg. Lødrup og Smith, Oslo 1998, s. 72-92 (kompendium), 21 s* (Obs! Ny utgave ventes i 2003. Pensum kan derfor bli oppdatert når det gjelder denne artikkelen.)

Psykologiske emner

6 sp.

ca. 400

Kaufmann G. og Kaufmann A.: Psykologi i organisasjon og ledelse. Fagbokforlaget, 2. utg., 1998. s. 20 – 31, s. 43 – 54, s. 138 - 162, s. 163 – 184, s. 191 - 215, s. 221 - 238, s. 255 - 259, s. 264 - 289 og kap. 11.(23s.) 168 s. (Obs! Ny utgave ventes i august 2003. Pensum kan derfor bli oppdatert når det gjelder denne boken.)

Tetzchner, S. Von: Utviklingspsykologi. Barne- og ungdomsalderen. Gyldendal Norsk Forlag A/S, 1. utg. 2001. s. 30 – 32, s. 163 - 179, s. 196 – 203, s. 309 – 320, s. 381 – 385, s. 387 – 400, s. 415 - 419, s. 421 – 422, s. 432 – 437, s. 443 – 503 og s. 523 – 552. 163s.

Ilstad, S. og Nystuen, K.: Sosialpsykologi, Tapir, Trondheim, 4. utg., 1997. s. 51 - 65. 15 s.*

Bråten S.: Kommunikasjon og samspill. Tano Aschehoug, 1998. s.32 – 38 og s.171 – 186. 23 s.*

Bjerke, T. og Svebak, S.: Psykologi for høgsolen. Ad Notam Gyldendal, A/S, 1997. s. 267 – 270 og s. 312 – 324. 17 s.*

Smith, L. og Ulvund, S.E.: Spedbarnsalderen, Universitetsforlaget AS, 1999, s. 446 – 471. 25s.*

Modul 2: Introduksjon til teori og praksis i sosialt arbeid

Modul 2 = 30 sp. (inkl. praksis)

Totalt antall sider: ca. 1500

Del 2.1: Introduksjon til studiet = 6 sp.

Del 2.2: Teoretisk tilnærming til sosialt arbeid = 9 sp.

Del 2.3: Praksisstudium = 15 sp.

* = artikler som blir trykket opp i kompendium for salg

Psykologi

Ca. 100 sider

Ohnstad, Anbjørg: Den gode samtalen. Det norske samlaget, Oslo 1998. 107 sider

Sosialt arbeid

Ca. 1400 sider

Andersen, Maja: Empowerment på dansk. Lundemark et al.: Dafolo Forlag 2000. 155 s.

Berg, Inzoo Kim: Familebehandling. Løsningsfokustert arbete med utsatta familjer. Mareld Stockholm 1994. kap. 1 -8 (153 små sider som tilsvarer 115 s.) 115 s.

Berg, Inzoo Kim/De Jong. "Solution-Building Conversations: Co-constructing. A Sense of Competence with Clients". Family in Society: The Journal of Contemporary Human Services, juni 1996, s. 376-390. 14 s.*

Borge, Anne Inger Helmen: Resiliens - risiko og sunn utvikling. Gyldendal Norsk Forlag 2003, kap. 1-4, 71 s.

Bø, Inge: Barnet og de andre. Nettverk som pedagogisk og sosial ressurs. Tano forlag, Oslo 1995, 2. utgave. Kap. 5 og 6. 65 s.

Grue, Lars: Motstand og mestring. Abstrakt Forlag 2001, kap. 8. 21 s.*

Hagen, Gerd/Qureshi, Naushad Ali: Etnisitet i sosialt arbeid. Arbeid med etniske minoriteter i barnevern og sosial sektor. Tano Aschehoug 1996, kap. 5. 17 s.*

Hansson, K. & Cederblad, M. (1995). "Salutogen familiterapi": Fokus på familien: 1, s 3-18, 15 s.*

Henriksen, Jan-Olav/ Vetlesen, Arne Johan: Nærhet og distanse. Grunnlag, verdier og etiske teorier i arbeid med mennesker. Gyldendal Akademisk 2000, kap. 1-13. 176 s.

Herberg, Eva Berthling: Å være i praksis, og å lære av det. HiO's skriftserie 2001, kap. 2, 4 og 5. 76 s.

Hessle, Sven: "Kan vi forstå klienterna?" Socionomen 1: 87. 4 s.*

Johnson, Louise & Stephen Yanca: Social Work Practice. A Generalist Approach. Bacon, London 2001. 7. utgave. Del 1 og del 2. 255 s.

Levin, Irene: "Hva er familie?" Fokus på familien, vol. 22 1994, s. 2-5. 4 s.*

Lind, Gunnel/Hans-Olof Lisper: Samtal för förändring. Studentlitteratur, Lund 1990. 94 s.

- Payne, Malcolm: Modern Social Work Theory. Macmillan Press Ltd 1997, kap. 3 og 4. 42 s.
- Pettersen, Roar C.: PBL - Problembasert læring for studenten. Universitetsforlaget 2000. 147 s.
- Petitt, Bill/Olson Hardy: Om svar anhålls. En bok om interaksjonistisk förändringsarbete. Mareld Stockholm 1994, kap. 8. 28 s.*
- Riiser, Bjørn/Young, Larry: A meeting with Zygmunt Bauman - The Changing Mood. HiO video 2000.
- Sandbæk, Mona: "Kan barnevernstjenesten forholde seg til både foreldre og barn som brukere og aktører?" i Sandbæk (red.): Fra mottaker til aktør, Gyldendal Norsk Forlag 2001, kap. 7.17 s.*
- Shulman, Lawrence: The Skills of Helping Individuals, Families, Groups and Communities, F.E. Peacock Publishers Inc., Illinois 1999, 4. utgave . 27 s.*
- Sjøvold, M.S. (2001). Utvikling av foreldrearbeid. Samfunnspsykologisk arbeid i Trondheim kommune: Tidsskrift for norsk Psykologforening 38: 7 s.*
- Skau, Greta Marie: Mellom makt og hjelp. Tano Aschehoug 1997, 2. utg. 2003. kap.2 - 6. 53 s.
- Skytte, Marianne: "Er etniske minoritetsfamilier for utfordrende for sosialt arbeid?" Nordisk Sosialt Arbeid nr. 1 2000 s. 13-20, 7 s.*
- Thyness, Paul: Sosialt arbeid, lokal organisering og selvhjelp - en innføring for helse- og sosialarbeidere. Tano Aschehoug 1999, kap. 2 og 3. 80 s.
- Turner, Joanne/Jaco, Rose Marie: "Problem-Solving Theory and Social Work Treatment", i Francis Turner (red): Social Work Treatment, The Free press, New York 1996. 17 s.*
- Uggerhøj, Lars: "Profesjonella personligheter" i Mona Sandbæk og Gunnar Tveiten (red): Sammen med familien. Arbeid i partnerskap med barn og familie. Kommuneforlaget, Oslo 1996. 20 s.*
- Yrkesetisk grunnlagsdokument for barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere. Vedtatt av Fellesorganisasjonen for barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere i 2002. 8 s.*
- Aadland, Einar: Etikk for helse- og sosialarbeidarar. Det Norske Samlaget , Oslo 1998, Kap. 8 og 9. 15 s.*

Modul 3: Samfunnsvitenskapelige emner

Modul 3 = 15 sp.

Totalt antall sider: ca. 1000

* = artikler som blir trykket opp og selges i kompendium

Helse- og sosialpolitikk

ca. 450 s.

Halvorsen, Knut: Grunnbok i helse- og sosialpolitikk. Universitetsforlaget, 2. utg. Oslo 2002. Kap. 1-6, 9 og s. 406-427. 339 s.

Halvorsen. Knut: Garantert minsteinntekt - et det svaret på velferdsstatens utfordringer? Nordisk sosialt arbeid, nr.3, 2000. Ca. 12 s.*

NOU 2000:12 Barnevernet i Norge. Tilstandsvurderinger, nye perspektiver og forslag til reformer. Sammendrag og utvalgte deler. Ca. 26 s.*

Stjernø, Steinar: "20 års forskning på sosialarbeiderrollen, hva nå?" I: Bø, Bente Puntervold (red.): Utfordringer for sosialarbeiderrollen sett med forskerblikk. HiO-rapport 1999 nr. 4. Kap 1. 12 s.*

Solheim, Liv: "Ideologi i velferdsstaten". I: Kuhnle, Stein, Solheim, Liv: Velferdsstaten - vekst og omstilling. 2. utgave. Bergen 1991. 19 s.*

St meld nr 50 (1998-99): Utjæmningsmeldinga. Om fordeling av inntekt og levekår i Noreg. Kortutgaven, 16 s.*

St.meld. nr. 40 (2001-2002) Om barne- og ungdomsvernet. Kap. 1 og 2. 10 s.*

Terum, Lars Inge: "Pengar eller behandling". I: Eskeland, Ståle: Hvor gikk sosialomsorgen? Universitetsforlaget, Oslo 1993. 17 s.*

Vitenskapsteori

ca. 200 sider

Aadland, Einar: "Og eg ser på deg..." Vitenskapsteori og metode i helse- og sosialfag. Oslo 1997. Kap.: 2,3,5,6 og s. 193-209 ca. 140 s.

Garsjø, Olav: Sosiologisk tenkemåte. Oslo 2001, s. 45-53 , 61-71, og s. 106-128. 40 s.

Hove, Olav: Stigma. Teoretiske tilnærminger til stigma og til forholdet mellom stigma og sosiale ytelser – en kritisk drøfting, HiO-rapport 2001, s. 53-61. 8 s.*

Stats- og kommunalkunnskap

ca. 150 sider

Rønning, Rolf: Vårt politiske Norge. Fagbokforlaget, Bergen 2001
Kap. 11 "Desentralisert offentlig myndighet: kommune- og fylkesnivå". 60 s.

Sandberg, Nina: Stats- og kommunalkunnskap. Spartacus forlag, Oslo 1997. 97 s.

Sosiologi

ca. 200 sider

Garsjø, Olav: Sosiologisk tenkemåte - en introduksjon for helse- og sosialarbeidere. 2 utgave. Gyldendal akademisk. Oslo 2001. s. 13-60, 81-105, 169-228, 229-235, 242-253 og 259-275. 163. s

Repstad, Pål: Sosiologiske perspektiver for helse- og sosialarbeidere. Tano Aschehoug. Oslo 1997. s. 82-108 og s. 109-114. 32 s.

Pensum heltid 2. studieår

Totalt antall sider: ca. 4000

* = artikler som blir trykket opp i kompendium for salg

Modul 4: Makt og avmakt

Til sammen modul 4 = 15 sp. (+ 7 sp. overført fra modul 5 =22 sp.)

Merknad: Totalt antall pensum = ca 1000+500 som er overført fra modul 5. Disse 500 sidene er: 100 sider stats- og kommunalkunnskap, 100 sider psykologi, 50 sider sosiologi og sosialantropologi, 50 sider sosialpolitikk og 50 sider rettslære og 150 sider sosialt arbeid. Modul 4 har derfor i realiteten et omfang på totalt 22 studiepoeng.

Sosiologi/sosialantropologi
ca. 350 sider

Kompendium:

Bauman, Zygmunt: Att tänka sociologiskt. Bokförlaget Korpen, Göteborg, 1992. s. 49 – 68. 19 s.*

Bauman, Zygmunt: Moderniteten og Holocaust. Vidarforlaget, Oslo, 1997. s. 11 – 32. 21 s.*

Ericsson, Kjersti: Ungdomskriminalitet og samfunn. Vardøger, nr. 25: 40 – 50. 10 s.*

Foucault, Michel: The Incitement to Discourse i Jaworski/Coupland (red.): The Discourse Reader. Routledge, London, 1999. s. 514 – 522. 8 s.*

Gauntlett, David & Pincus, Jenny: The brief and oversimplified intro to Foucault, internet manus, 1998. s. 1 – 4. 4 s.*

Goffman, Erving: Stigma: Om afvigerens sociale identitet. Gyldendal, København, 1975. s. 34 – 59. 25 s.*

Larsen, Guri: Er svarte unggutter en trussel? Vardøger, nr. 25: 51 – 63. 12 s.*

Larsen, Guri: Hvor ble det av ungene? Materialisten nr. 1, 1997: 73 – 90. 17 s.*

Lillevolden, Stein: Skyggebilder. Personkrins nr. 3, s. 4 – 6. 3 s.*

Margolin, Leslie: Under the Cover of Kindness: The Invention of Social Work. University Press of Virginia, Charlottesville, 1997. s. 1 – 9, s. 117 – 134. 25 s.*

Mathiesen, Thomas: Den skjulte disiplinering. Pax, Oslo, 1975. s. 52 – 69. 17 s.*

Bøker:

Goffman, Erving: Anstalt og mennesket. Paludans forlag (9. opplag), København, 1997. s. 9-96. 87 s.

Halvorsen, Knut: Sosiale Problemer. En sosiologisk innføring. Fagbokforlaget, Bergen, 2002. Kap. 8. ca. 20 s.

Lunde, Henrik: Mange bekker små - gode ideer i arbeid mot rasisme. Anti- rasistisk Senter, Oslo, 2000. s. 7 – 65. 58 s.

Stats- og kommunalkunnskap
ca. 100 sider

Butenschøn, Nils: "Statsborgerskap og statsidé" I: Baldersheim, Hagtvat og Heidar (red) Statsvitenskapelige utsyn, Høyskoleforlaget, Kristiansand 2001. 8 s.*

Eriksen, Erik Oddvar: "Fra statsborger til kunde: Kan relasjonen mellom innbyggerne og det offentlige reformuleres på grunnlag av nye roller?" Kap. 7 i Den offentlige dimensjon. Tano, Oslo 1993, ca. 25 s.*

Jacobsen, Dag Ingvar: "Administrasjonens makt. Om forholdet mellom politikk og administrasjon, og administrasjonens rolle som politisk aktør." Fagbokforlaget, Bergen 1997. Kap. 1, 2 (s. 28-32), kap. 3 (s. 47-52), Kap. 5 og 7. 71 s.

Sosialpolitikk
ca. 350 sider

Halvorsen, Knut: Innføring i sosialpolitikk. Tano, Oslo 1993. s. 95-114. 19 s.*

Halvorsen, Knut: Sosialpolitikken i komparativt og globalt perspektiv. Tano-Aschehoug, Oslo. 1999. Kap. 1,6,8 og 9. 92 s.

Halvorsen, Knut: Sosiale problemer. En sosiologisk innføring. Fagbokforlaget, Bergen 2002 Kap. 3 og 4. 57 s.

Hove, Olav: Brukermedvirkning – hindringer og muligheter. Embla nr. 2, 2002. 9 s. *

Sandbæk, Mona: Fra mottaker til aktør: Brukerens plass i praktisk sosialt arbeid og forskning. Gyldendal Akademisk Forlag. Kap. 1, 4,6 og 12. 76 s.

Lødemel, Ivar (red.): Workfare in Six European Nations. FAFO 2002. Kap. 1,3,5 og 6-10. ca. 70 s.

Dahl, Espen, Lødemel, Ivar: Tiltaksplan mot fattigdom – en vurdering. Tidsskrift for velferdsforskning, vol. 6, nr. 2, 2003. 6 s.*

Diverse artikler og reportasjer om "arbeid for sosialhjelp" i tidsskriftet "Velferd". Velferd 7-8/1997. s.4-15. 12 s.*

Rettslære
ca. 150 sider

I kompendium:

Aall, Jørgen: Menneskerettighetsloven – Lov og rett 7/99 – 15 s. *

Eide, Asbjørn: Kjuusdommen var riktig og viktig. Mennesker og rettigheter 1998 nr. 1 – 3 s. *

Ersbøl, Eva: De gamle demente og menneskerettigheter. Mennesker og Rettigheter, 1999 nr. 4 - 12 s.
*

Ervik; Helga Fastrup: Individuell klage som instrument for kvinners menneskerettigheter. Retfærd, 1997 nr. 3 – 10 s. *

Niemi-Kiesilainen, Johanna: Vold mot kvinner og mänskliga rättigheter. Retfærd – 1999 nr. 1. 18 s. *

Kjønstad, Asbjørn/Syse Aslak: Velferdsrett II – kap. 4 Taushetsplikt – 35 s.

Smith Lucy: Barn, foreldre og menneskerettigheter – Jussens venner 1991 - 24 s.*

NOU 1933: 18: Lovgivning om menneskerettigheter – utdrag - 15 s *

NOU – 2002: 18 Rett til rett - utdrag – 11 s *

Stortingsmelding nr. 17 (2000 -2001) om asylpolitikken, utdrag – 8 s *

Psykologi
ca. 300 sider

Axelsen, Eva: Psykiske problemer - en kilde til utvikling, Tidsskrift for Norsk Psykologforening 1991 vol 28 nr 4. s 299 – 305. 6s*

Berge, Torkil og Repål, Arne: Den indre samtalen, Gyldendal Akademiske, Oslo, 2000. 219 s

Dyregrov, Atle og Ingebretsen, Reidunn: Kriseintervensjon - Teoretisk fundament og praktisk virkelighet I Tidsskrift for Norsk psykologforening 1982 19, s 583-594. 11 s.*

Leira, Haldis: Fra tabuiserte traume til anerkjennelse og erkjennelse. Om arbeid med barn som har opplevd vold i familien. Tidsskrift for Norsk Psykologforening 1990. 6s*

Ohnstad, Anbjørg: Psykologiens fortellinger om lesbiske - og kvinnens egne fortellinger i Knut Olav Åmås(red) Norsk Homoforskning, Oslo, Universitetsforlaget 2001, s. 214 – 236. 22 s*.

Råkil, Marius: Menns vold mot kvinner. Oslo, Universitetsforlaget 2002, kap.1, 2, 3, 4 og 6. 88 s.

Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning
Ca. 100 sider

Bråten, Stein: Kommunikasjon og samspill. Fra fødsel til alderdom. Tano Aschehoug, Oslo 1998 s. 95 – 171. 76 s.

Eide, Hilde og Eide, Tom: Kommunikasjon i relasjoner. Ad Notam, Gyldendal. Oslo 1996. S 219 - 243. 24 s.*

Sosialt arbeid
ca. 150 sider

Einarson, Hafdis: Bruk av familieråd som metode i barnevernets beslutningsprosess. Barnevernsboka 2000, Senter for adferdsforskning. 10 s. *

Ryburn, M: Myndiggjøring og fagfolks rolle ved plassering av barn. I Sandbæk, M og Tveiten, G: Sammen med familien. Kommuneforlaget, Oslo 1996 s. 155 – 177. 22 s *

Meeuwisse, A/ Sunesson, S/ Svärd, H: Sosialt arbete. En grunnbok. Natur og Kultur, Falköping, 2000. del II kap. 8 – 13, Del III kap.19, s. 301 – 317. 115 s

Skjær Ulvik, Oddbjørg: Generasjonspraksiser. Diskurser om det kulturelt adekvate barnet. Kap. 4 i: Thorsen og Toverud (red.) 19 s.*

Young, L: Diminished Being, HiO-report 2002 nr 4: Epilogue, 7 s.*

Modul 5: Prosjekt

Modul 5 = 18 sp.

Totalt antall sider: ca. 500

200 sider selvvalgt og ca. 300 sider obligatorisk

* = artikkel som blir trykket opp og levert ut

Merknad: Pensum for 18 sp. er ca. 1200 sider. I og med prosjekt er en arbeidsform er deler av dette pensum lagt inn i andre moduler. For studieåret 2003/2004 er 700 av disse sidene er overført til modul 4 med 500 sider og til modul 7 med 200 sider.

Kommunenenes sentralforbund: Prosjektarbeid i kommunene. Oslo. Kommuneforlaget 1990, 62 s. *
(utsolgt fra forlaget og trykkes derfor opp)

Johannessen, Asbjørn og Tufte, Per Arne: Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode. Oslo. Abstrakt forlag A/S 2002, s. 23 – 174, 151 s.

Thyness, Paul A.: Prosjektundervisning. En veileder for helse- og sosialarbeidere. Oslo. Tano A/S 1998, 65 s.

Westhagen, Harald (red.): Prosjektarbeid. Utviklings – og endringskompetanse. Oslo. Universitetsforlaget 1991, kap. 9: Prosjektledelse, samarbeid og kommunikasjon, 25 s. *

Modul 6: Økonomi, saksbehandling, rådgivning og faglig skjønn

Modul 6 = 12 sp.

Totalt antall sider: ca. 800

* = artikler som blir trykket opp i kompendium for salg

** =utsolgt fra forlaget, utgis av Pensumstjenesten

Sosialt arbeid
ca. 300 sider

Askeland, Gurid Aga og Molven, Olav: Dokument i klientarbeid. Oslo, Universitetsforlaget, 1998. kap 1, 2, 3, 4 og 6 (s. 13 – 87, 128-142), samt vedlegg 7 og 8 s 176-189. 109 s.

Kokkinn, Judy: Profesjonelt sosialt arbeid. Oslo, Universitetsforlaget, 2001. kap 4; 129-159, kap 5 s. 204 -215, kap 7 s. 240- 271 og kap 9 s. 313 – 336. 95 s.

Teigene Eva: Fra kaos til kontroll, Oslo, Tano Aschehoug, 2000. s. 36-39, 43-52 og 121–133, 25 s.*

Tellefsen, Marianne, Lingås, Lars Gunnar og Køber, Arne: Rett på sak, Oslo, Køberforlag 1999. s. 94 – 131, 37 s.

Terum, Lars Inge: Portvakt i velferdsstaten, Oslo, Kommuneforlaget, 2003. s. 11 – 14; s. 98 – 176. 77 s.

Sosialpolitikk/økonomi
ca. 200

Pedersen, Jan-Tore: Klientene og den offentlige sandkasse, Oslo, Kommuneforlaget AS, 1996. kap. 1 s17 – 29, kap 7 s135 – 148, 25 s.*

Bringedal, Berit og Vennemo, Haakon: Arbeid og levekår. Innføring i sosialøkonomi for samfunnsfagene, Oslo Universitetsforlaget 1994 kap 1 – 6, 8 og 9, 150 s. **

Psykologi
ca. 100 sider

Cullberg, Johan: Dynamisk Psykiatri. Oslo, Tano Aschehoug: 1999 (5 utg.): kap 34, s. 375 – 379 - kap 40, s. 413 – 430, 25 s.*

Kaufmann Geir og Kaufmann Astrid: Psykologi i organisasjon og ledelse, Bergen, Fagboklag 1998, s 43 – 124; 81 s. (ny utgave kommer høsten 2003)

Sosiologi/sosialantropologi
Ca. 100 sider

Seltzer Michael: Dealing with Debt: Financial Counseling at Norwegian Social Offices HiO-report 2003 nr 1 (hele boken) 56 s.

Ranger Marianne: Megling og økonomisk rådgivning – roller i yrkesrollen ved et sosialkontor i Kokkinn, 2001: Profesjonelt sosialt arbeid kap 8, s 271 – 312, 41 s

Rettslære
ca. 100 sider

Kjønstad, Asbjørn og Syse, Aslak: Velferdsrett II Oslo ad Notam, Gyldendal, 1999 s. 236-240 og 246 – 254, ca. 15 s.*

Sandvig, Kjersti: Gjeldsordningsboken, Cappelen Akademisk forlag, 1999, sider 13 – 97, 85 s.

Modul 7: Arbeidsprosessen og kommunikasjon med enkeltpersoner, familier og barn i et flerkulturelt samfunn

Modul 7 = 15 sp.

Totalt antall sider: ca. 1000 sider (Sosialt arbeid: ca. 920 sider, rettslære: ca. 80 sider) + 200 sider overført fra modul 5 i dette studieåret

* = artikler som blir trykket opp i kompendium for salg

Askheim, Ole Petter: Fra normalitet til empowerment. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag, 2003. Kap. 10 og 11, 32 s.

Borge, Inger Anne Helmer. Resiliens. Risiko og sunn utvikling. Gyldendal Akademiske. 2003. Kap. 5, 20 s.*

Davidsen-Nielsen, Marianne og Leick, Nini: Den nødvendige smerte. Om sorg, sorgterapi og kriseintervensjon. Gyldendal, Socialpædagogisk Bibliotek. 2001, Kap. 2, 46 s.

Fjell, Anne og Marianne Mohr (red): Foreldrearbeid i praksis. Samarbeid og behandling. Oslo: Cappelen Akademisk forlag 2001, kap. 8 og 9. 53 s.

Gjærum, Bente, Grøholt, Berit og Sommerschild, Hilchen (red.): Mestring som mulighet i møte med barn, ungdom og foreldre. Oslo: Tano Aschehoug, 1998. Kap. 1, 2, 3, 4 og 5, 122 s.

Haaland, Kirsti, Njå, Mai og Montgomery, H.: Fagutvikling i sosialt arbeid - et systemisk perspektiv. Oslo: Tano Aschehoug, 1999. kap. 2, 3 og 4, 50 s.

Hårtveit, Håkon og Jensen, Per: Familien – pluss en. Innføring i familierapi. Tano Aschehoug. 1999. Kap 2, 3, 5 og 6, 126 s.

Johnson, Louise C. og Stephen J. Yanka: Social Work Practice. A Generalist Approach. Allyn and Bacon, 2001. Del III, side 257-406. 149 s.

Klefbeck, Johan og Ogden, Terje: 2003. Nettverk og økologi. Problemløsende arbeid med barn og unge. Oslo: TANO, kap. 2,3 og 4. ca. 140 s.

Langslet, Gry Johnson: Løsningsfokusert tilnærming til konflikter. Fokus på familien. Vol 24, side 84-100. 27s. *

Mehlum, Lars: Tilbake til livet. Selvmordsforebygging i teori og praksis. HøgskoleForlaget. 1999. Kap 8, 9, 10 og 11, 52 s.

Oppedal, Mons: Oversikt over lovgivningen om opphold på institusjon eller fosterhjem. (upublisert art., Oslo 2001) 18 *

Payne, Malcolm: Modern Social Work Theory. Macmillan Press Ltd 1997, kap. 12. 18 sider *

Seim, Sissel: Sosialt arbeid - frigjøring eller disiplinering av klienten, i Lingås, Lars Gunnar og Seim. Sissel (red.): Tanker for handling. Universitetsforlaget, Oslo, 1987. 8 s*

Shulman, Lawrence: The Skills of Helping Individuals, Families, Groups and Communities. Itasca Illinois: F.E. Peacock Publishers Inc. 1999, 4.utgave kapittel 3, 4 og 5. 140 s.

Skytte, Marianne: Etniske minoritsfamilier og sosialt arbeid. Gyldendal Akademiske. 2001. Kap. 3 og 4, 40 s.

St.meld. nr. 29 (2002-2003). Om familien - forpliktende samliv og foreldreskap, hele meldingen unntatt kap. 7 og 8, 62 s.

Øvereide, Haldor: Samtaler med barn. Metodiske samtaler med barn i barnevernsinstitusjoner. HøgskoleForlaget. 2000. Kap. 3, 7 og 8, 82 s.

Pensum heltid 3.studieår

Totalt antall sider: ca. 3000

Modul 8: Fordypning i sosialt arbeids teori og praksis

Modul 8 = 30 studiepoeng

Totalt antall sider: ca. 1050 sider

* = artikler som blir trykket opp i kompendium for salg

Sosialt arbeid
ca. 250 sider

Fook, Janis: Radical Casework. A theory of Practice. St. Leonards. Allen and Unwin 1993. 152 sider

Lauvås, Per og Handal, Gunnar: Veiledning og praktisk yrkestheori, Cappelen Akademiske Forlag, Oslo 2000, Kapittel 8, s. 175 – 215. 50 s.

Pease, Bob and Fook, Jan (Ed): Transforming Social Work Practice Part IV Reconstructing social work education Routledge 1999, London. s. 161 – 211. 50 s.

Teslo, Anne-Lise (Red): Mangfold i faglig veiledning for helse og sosialarbeidere. Dialektisk relasjonsteori som grunnlag for faglig veiledning av Bengt Karlsson, Universitetsforlaget 2000, Oslo. S. 179 – 212. 33 sider.

Sosialmedisin
ca. 350 sider

Amdam, Dag (1989): Sosionomen og familier med astma og allergibarn. Nordisk Sosialt Arbeid 1989 nr 4 fra s 49 – 55. 7s. *

Hauff, Edvard og Sveaass, Nora (Red): Flukt og fremtid. Ad Notam Gyldendal, Oslo 1997. s. 15-23, 71-80, 81-87, 101-117, 119-132, 149-166, 242-253 og 255-262. 93 s.

Noreik, Kjell og Stang, Grete: Lærebok i sosialmedisin. Gyldendal Akademisk 2000. Kap. 1, 2, 6, 14 og 15. 72 s.

Juklestad, Olaus Nesje og Johns, Sigurd: Vern for eldre. Tiltak mot overgrep i hjemmet. Oslo: Kommuneforlaget 1997, s. 29-52 og 94-114. 43 s.

Hansen, Frid A. (red): Barn som lever med foreldres rusmisbruk. Ad Notam Gyldendal 1994, s. 15-33, 76-81. 22 s.*

Prochaska, James O. og Di Clemente, Carlo C. og Norcross, John C.: In search of How People Change. Applications to Addictive Behaviors. American Psychologist, 1992: vol.47. No. 9, s. 1102-1113. 11 s. *

Lie, Ivar (1996): Rehabilitering og habilitering. Ad Notam, Gyldendal 1996 s 13- 84, 71s

Egeland, Ann L.K. og Anne M. Knutheim (1995): Samtaler om Mestring. En studie av mestring i familier med funksjonshemmede barn. Fokus på familien 4/95, 8 s.*

Rettslære
ca. 150 sider

Robberstad, Anne: Bistandsadvokaten – ofrenes stilling i straffesaker, 2. utgave, Universitetsforlaget, Oslo, 2003. Kap. II, kap. III, kap. V, kap. VII (bare t.o.m. side 135), kap. VIII, kap. XI, Kap. XII og XII - I alt ca. 150 sider

Sosialpolitikk
ca. 150 sider

Halvorsen, Knut: Sosiale problemer. En sosiologisk innføring. Fagbokforlaget. Oslo 2002. Kap.: 6 og 10. 52 s.

Terum, Lars Inge: Portvakt i velferdsstaten. Om skjønn og beslutninger i sosialtjenesten. Kommuneforlaget 2003. Kap 1, 4, 5, 7, 8, 9 og 10 og s. 54-64. 99 s.

Sosiologi / Sosialantropologi
ca. 100 sider

Bang, S./Hammer, O.: Aktivt kulturmøde om transkulturelt sosialt arbeid i møte mellom mennesker. Socialpolitisk Forlag, København, 1987. s. 51-57. 6 s*

Barth, F.: Refleksjoner over kultur og kulturmangfold, i Bakke/Saugstad(red.): Innvandring: fakta og problemer. Ad Notam Forlag, Oslo, 1993. 8 s*

Seltzer, M./Loona, S.: Ideological Marginalization: Construction of Immigrant Culture and Identity in Norway. 1995. 39 s*

Sluzki, C.: Migration and Family Conflict, i tidsskrift Family Process. nr. 18, 1975. s. 479-490(inkluderes i Kompendium for Sos 3 2001/2002 i form av 17 sider oversettelse: Migrasjon og familiekonflikt.) 11 s*

Eide, E.: "Vi" og "Dem" i Eide (red.) De Der Nede. 2. Utgave. Høgskole Forlaget, Oslo, 2001. 17 s.*

Sernhede, O.: Waiting for Mandela: Social Exclusion and Resistance in the 'New' Sweden, i Soundings 9. 1998. s. 163-175. 12 s*

Ålund, A.: Swedish multicultural society, i Soundings 9. 1998. s. 176-180. 4 s *

Stats- og kommunalkunnskap
ca. 50 sider

Nyseth, Torill og Aarsæther, Nils: Nærdemokrati. Teori og praksis. Det norske samlaget, Oslo, 2002. Kap. 1. Moderne nærdemokrati, Kap. 4. Sosial kapital: Føresetnad for nærdemokratiet Kap. 8. Brukermidverknad. 31 s

Jenssen, Synnøve: Fornyelse av offentlig sektor - hvor blir det av borgerrollen? i Tidsskrift for Velferdsforskning, Vol.5. Nr. 1. 2002. 10 s*

Psykologi
ca. 50 sider

Hansen, Frid A. (red.): Barn som lever med foreldres rusmisbruk, 1994, Ad Notam Gyldendal a/s, Oslo. s. 33 - 76. 43 s.* (Utsolgt fra forlaget. Trykkes i kompendium.)

Ravndal, Edle: Kvinnelige stoffmisbrukere i behandlingssmyter, muligheter og begrensninger. Stoffmisbruk, nr. 6. 1991. s. 30 - 35. 6 s.*

Modul 9. Sosialt arbeid på gruppe - og samfunnsnivå

15 studiepoeng

Totalt antall sider: ca 1000 sider

* = artikler som blir trykket opp i kompendium for salg

Sosialt gruppearbeid

Doel, Mark og Sawdon, Cathrine: The Essential Groupworker. London & Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers 1999. Kap. 1, kap. 3-13. 236 s.

Hjemdal, Ole Kristian, Nilsen, Sigrun og Seim, Sissel: Selvhjelp: Kunsten å løfte seg etter håret. Cappelen Akademisk Forlag Oslo 1998. Kap. 1, 2, 4, 7. 131 s.

Seim, Sissel: Selvhjelp - en utfordring for sosialarbeidere? I: Utfordringer for sosialarbeiderrollen sett med forskerblikk. HiO - rapport 1999 nr. 4, s. 37-57. 20 s.*

Larsen, Rolf-Petter: Teamutvikling. Oslo. Cappelen Akademisk forlag 2000. s. 131-153 - Feedback 22 s. *

Sosial administrasjon og planlegging / organisasjon og ledelse/ tverrfaglig samarbeid/ sosialarbeiderrollen

Bakken, Runar & Brinchmann, Arne & Haukelien, Heidi & Kroken, Randi & Vike, Halvard: Maktens samvittighet. Oslo. Gyldendal Akademisk 2002. Kap. 2. Opprør og lojalitet. Om penger og moral i velferdspolitikken. 14 s.*

Bukve, Oddbjørn: Kommunal forvaltning og planlegging. Oslo. Det Norske Samlaget 2000. Del 6: Avgjerdsprosessen 2: Planlegging. S. 259-277, 18 s. *

Eriksen, Erik Oddvar: Den offentlige dimensjon. Verdier og styring i offentlig sektor. Oslo: Tano 1993. Kap. 4. Serviceproduksjon eller kollektiv verdifordeling? s. 73-82 . 9 s.*

Fjell, Anne og Mohr, Marianne (red.). Foreldrearbeid i praksis. Oslo.Cappelen Akademisk Forlag 2001. Kap. 10. Tverrfaglig samarbeid i omsorgssviktsaker. 23 s.*

Granér, Rolf: Personalgruppens psykologi. Oslo. Tano 1995, kap. 1- 4, kap. 6 -10, 122 s.

Ife, Jim: Rethinking Social Work. Towards critical practice. South Melbourne: Longman 1999. Kap. 2. Competing discourses of human services. S. 39-61, 22 s.*

Kjørstad, Monica: Sosialhjelp og arbeidsplikt. Utfordringer og etiske dilemmaer for sosialarbeiderrollen ved iverksettingen av arbeidslinjen. HiO - rapport 11/2002, s. 35-47, s. 61-72, s. 109-128. 42 s.

Morén, Stefan: Förändringens gestalt. Om villkoren för mänskligt bistånd Stockholm: Norstedts Juridik AB / Publica 1996. Kap. 1-6. 57 s.

Omholt, Knut og Nesse, Jon Gunnar: Mennesker, organisasjon og ledelse. Oslo. Gyldendal Akademisk 2001. Del 1: Organisasjon. s. 9-43, s. 74-124. 84 s.

Samfunnsarbeid/boligsosialt arbeid/medborgerskap

Bergwitz, Øyvind: Medborgerskapet i sosialt arbeid. Nordisk sosialt arbeid nr. 1:2001, s. 66-73. 8 s.*

Boligsosialt arbeid – bistand til å mestre et boforhold: Rundskriv U-10/2002. Det kongelige justis – og politidepartement, Det kongelige kommunal - og regionaldepartement, Det kongelige sosialdepartement. 25 s. *

Christie, Nils: Konflikt som eiendom. Sosiologi i dag 6 /1976 nr. 4. 14 s. *

Dyb, Evelyn: Ett trappetrinn opp eller to trinn ned. Embla nr. 2 – 2002. 7 s. *

Lister, Ruth: Citizenship on the margins: Citizenship, social work and social action. European Journal of Social Work 1,1 1998. 13 s.*

Lorentzen, Håkon: Staten, markedet og de frivillige organisasjonene. Norsk Statsvitenskapelig Tidsskrift 1990 (6). 3:177-193. 16 s. *

Thyness, Paul (): Sosialt arbeid, lokal organisering og selvhjelp - en innføring for helse - og sosialarbeidere. Kap. 4 Frivillighetssentralene og frivillig innsats, 1999, 41 s.

Unstad, Marit og Sæter, Oddrun: Boligsosialt arbeid. Evaluering av fire prosjekter i Oslo indre øst. Prosjektrapport 282 – 2000. Norges byggforskningsinstitutt. 102 s.

Modul 10. Tematisk fordypning

15 studiepoeng

Totalt antall sider: ca 1000 sider (inkl. 600 sider selvvalgt)

Dalland, Olav: Metode og oppgaveskriving for studenter. Oslo: Gyldendal akademisk, 2000, 3. utg., kap 1,2, 5 og 10. 73 s.

Barnevern
ca. 300 sider

Andenæs, Agnes: Et barnevern med lydhørhet for barnet. NOVA Skriftserie 5/00, Oslo. 2000, 30 s.

Bunkholdt, V. Og Sandbæk, M.: Praktisk barnevernsarbeid. Universitetsforlaget, Oslo 1998, s.61 – 225, 164 s.

Egge, Marit: De har mistet en barndom og ber om en ny. Nordisk Sosialt arbeid nr. 1 / 2000. 6 s. *

Einarsson, Jóna Hafdis (2002): Familieråd som metode i barnevernets beslutningsprosess. Oslo: NOVA Rapport 9/02, kap. 2 og 3. 19 sider *

Førland, Wenche: Psykiske lidelser – omsorgsevnen hos voksne – Konsekvenser for barna. Nopus, 2. 1994, 9 s.*

Hansen, Frid: Rusmisbruk i et familieperspektiv. I Tidsskrift For Norsk Psykologforening, 27, 1990, 737-746. 19 s.*

Johannesdottir, H.: Å treffe klienten hjemme. Om hjemmebesøk i Sosialt arbeid. I Olsen og Bunkholdt (red.). Tano Aschehoug, Oslo 1997, s. 107-118. 11 s.*

Ogden, Terje: Alvorlige adferdsproblemer hos barn og unge: Familie og nærmiljøbaserte tiltak. I Norges Barnevern nr. 1/2000 – årgang 77 – s. 4-13. 10 s.*

Skytte, Marianne: Er etniske minoritetsfamilier for utfordrende for sosialt arbeid. Nordisk Sosialt arbeid nr. 1 / 2000. 9 s.*

Skytte, Marianne. Etniske minoritetsfamilier og sosialt arbeid. Gyldendal Akademiske, 2001. Kap. 2, s.67-86. 21 s. *

Svendsen, Eva: ...og korleis har borna det? I Embla, 1, 1998. 7 s.*

Ulvik, Oddbjørg Skjær: Går det an å ha to mammaer? Fosterbarns meningskonstruksjon. I Backe-Hansen og Havik (red.) Barnevern på barns premisser. Ad Notam Gyldendal, Oslo 1997, s. 124-138. 14 s.*

Aas, Karin Haarberg: Er straff nyttig hjelp? I Embla nr. 6, Oslo. 1998, 10 s.*

Pensum deltid 2. studieår

Totalt antall sider: ca. 3000

Modul 2 del 1 og del 2: Introduksjon til teori og praksis i sosialt arbeid

Til sammen modul 2= 30 sp

Totalt antall sider for deltidsstudentene = ca. 2000

1500 sider er felles med modul 2 i 1. studieår på heltidsutdanningen.

I tillegg kommer 500 sider ekstra pensum til erstatning for praksis.

Del 1 = 6 sp og ble lest i 1. studieår

Del 2 = 24 sp. og leses i 2. studieår.

Eksamen i 2. studieår omfatter både del 1 og del 2

* = artikler som blir trykket opp i kompendium for salg

Psykologi

Ohnstad, Anbjørg: Den gode samtalen. Det norske samlaget, Oslo 1998. 107 s.

Sosialt arbeid

Andersen, Maja Lundemark et al.: Empowerment på dansk. Dafolo Forlag 2000. 155 s.

Andersen, Tom: Mellommenneskelige forhold, språk og for forståelse. Fokus på familien nr. 1/1992 s. 33-43, 10 s.*

Berg, Inzoo Kim: Familebehandling. Løsningsfokusert arbete med utsatta familjer. Mareld Stockholm 1994. kap. 1 - 8 (153 små sider som tilsvarer 115 s.), 115 s.

Berg, Inzoo Kim/De Jong: Solution-Building Conversations: Co-constructing A Sense of Competence with Clients. Family in Society: The Journal of Contemporary Human Services, juni 1996, s. 376-390, 14 s.*

Bø, Inge: Barnet og de andre. Nettverk som pedagogisk og sosial ressurs. Tano forlag, Oslo 1995, 2. utgave Kap. 5 og 6, 65 s.

Gjærum, Bente et al: Mestring som mulighet i møte med barn, ungdom og foreldre. Tano Aschehoug 1998, kap. 1 og 6, 60 s.

Grue, Lars: Motstand og mestring. Abstrakt Forlag 2001, kap. 8, 21 s.*

Hagen, Gerd/Quereshi, Naushad Ali: Etnisitet i sosialt arbeid. Arbeid med etniske minoriteter i barnevern og sosial sektor. Tano Aschehoug 1996, kap. 5, 17 s.*

Hansson, K. & Cederblad, M. (1995). "Salutogen familiterapi: Fokus på familien: 1, s 3-18. 15s.*

Henriksen, Jan-Olav/Vetlesen, Arne Johan: Nærhet og distanse. Grunnlag, verdier og etiske teorier i arbeid med mennesker. Gyldendal Akademisk 2000, kap. 1-13, 176 s.

Herberg, Eva Berthling: Å være i praksis, og å lære av det. HiO's skriftserie 2001, kap. 2, 4 og 5. 76 s.

Hessle, Sven: Kan vi forstå klienterna? Socionomen 1: 87, 4 s.*

Haaland Kirsti/Njå, Mai/ Montgomery,H: Fagutvikling i sosialt arbeid - et systemisk perspektiv. Tano Aschehoug 1999, kap. 1,2, og 7. 46 s.

Johnson, Louise & Stephen Yanca: Social Work Practice. A Generalist Approach. Bacon, London 2001. 7. utgave. Del 1 og 2 -minus kap. 2 i del 1, 230 s.

Klefbeck, Johan/Ogden, Terje: Nettverk og økologi. Tano Forlag 1995, kap. 1, 35 s.

Kokkinn, Judy: Profesjonelt sosialt arbeid. Tano Aschehoug 1999, kap. 1 + 2, 58 s.

Lenneer- Axelson, Barbro & Ingela Thylefors: "Arbeidsgruppens psykologi" Natur og kultur, Lund 1979. s. 136 – 156, 17 s.*

Levin, Irene: Hva er familie? Fokus på familien, vol. 22. 1994, s.2-5, 4 s.*

Lind, Gunnel/ Hans-Olof Lisper: Samtal för förändring. Studentlitteratur, Lund 1990, 94 s.

Nissen, Morten: Mellem professionel hjælp, frivillige og lokalkulturelt prosjektliv. Nordisk Sosialt Arbeid nr. 4, 1996 s.266 - 282, 18 s.*

Payne, Malcolm: Modern Social Work Theory. Macmillan Press Ltd 1997, kap. 3 og 4, 44 s

Pettersen, Roar C.: PBL - Problembasert læring for studenten. Universitetsforlaget 2000, 147 s.

Petitt, Bill/Olson Hardy: Om svar anhålls. En bok om interaktionistiskt Förändringsarbete. Mareld Stockholm 1994, kap. 8, 28 s.*

Riiser, Bjørn/ Young, Larry: A meeting with Zygmunt Bauman - The Changing Mood. HiO video 2000.

Sandbæk, Mona (red): Fra Mottaker til Aktør Gyldendal Akademiske, 2001. kap.1, 12 s.

Shulman, Lawrence: The Skills of Helping Individuals, Families, Groups and Communities, F.E. Peacock Publishers Inc., Illinois 1999, 4. utgave. 27 s.*

Skau, Greta Marie: Mellom makt og hjelp. Tano Aschehoug 1997, kap.2-7, 130 s.

Skau, Greta Marie: Gode fagfolk vokser. Cappelen Akademiske Forlag 1999, kap.4, 20 s.*

Sjøvold, M.S. (2001). Utvikling av foreldrearbeid. Samfunnspsykologisk arbeid i Trondheim kommune: Tidsskrift for norsk Psykologforening 2001:38. 7 s*

Skjørshammer, Morten, Kaasa, A. & Collett, S.: Lokalsamfunn og utvikling. Tano Forlag, Oslo 1987. 21 s.*

Skytte, Marianne: Etniske minoritetsfamilier og sosialt arbeid. 2001, kap. 1 og 2, ca. 50 s.

Thyness, Paul: Sosialt arbeid, lokal organisering og selvhjelp - en innføring for helse- og sosialarbeidere. Tano Aschehoug 1999, kap. 3, 45 s.

Turner, Joanne/Jaco, and Rose Marie: "Problem-Solving Theory and Social Work Treatment", i Francis Turner (red): Social Work Treatment, The Free press, New York 1996, 17 s.*

Uggerhøj, Lars: "Profesjonella personligheter" i Mona Sandbæk og Gunnar Tveiten (red): Sammen med familien. Arbeid i partnerskap med barn og familie. Kommuneforlaget, Oslo 1996, 20 s.*

Haldor Øvreeide: Samtaler med barn 2000, 2. utg. kap 1 – 4, ca. 55 s.

Yrkesetisk grunnlagsdokument for barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere. 8 s.*

Aadland, Einar: Etikk for helse- og sosialarbeidarar. Det Norske Samlaget, Oslo 1998, Kap. 8 og 9, 15 s.*

Modul 4 del 1: Makt og avmakt

Til sammen er modul 4 = 15 sp. (+ 7 sp. overført fra modul 5 = 22 sp.)

Del 1 = 13 sp.

Merknad: Totalt antall pensum = ca 1000+500 som er overført fra modul 5. Disse 500 sidene er: 100 sider stats- og kommunalkunnskap, 100 sider psykologi, 50 sider sosiologi og sosialantropologi, 50 sider sosialpolitikk og 50 sider rettslære og 150 sider sosialt arbeid. Modul 4 (del 1 og 2 til sammen) har derfor i realiteten et omfang på totalt 22 studiepoeng.

NB: Pensum for deltid 2. studieår er det samme som det som er satt opp på 2. studieår heltid bortsett fra de 150 sidene i sosialt arbeid = 2 sp. Disse sidene leses i del 2 av modul 4. Den er lagt til 4. studieår.

Sosiologi/sosialantropologi
ca. 350 sider

Kompendium:

Bauman, Zygmunt: Att tänka sociologiskt. Bokförlaget Korpen, Göteborg, 1992. s. 49 – 68. 19 s.*

Bauman, Zygmunt: Moderniteten og Holocaust. Vidarforlaget, Oslo, 1997. s. 11 – 32. 21 s.*

Ericsson, Kjersti: Ungdomskriminalitet og samfunn. Vardøger, nr. 25: 40 – 50. 10 s.*

Foucault, Michel: The Incitement to Discourse i Jaworski/Coupland (red.): The Discourse Reader. Routledge, London, 1999. s. 514 – 522. 8 s.*

Gauntlett, David & Pincus, Jenny: The brief and oversimplified intro to Foucault, internet manus, 1998. s. 1 – 4. 4 s.*

Goffman, Erving: Stigma: Om avvigerens sociale identitet. Gyldendal, København, 1975. s. 34 – 59. 25 s.*

Larsen, Guri: Er svarte unggutter en trussel? Vardøger, nr. 25: 51 – 63. 12 s.*

Larsen, Guri: Hvor ble det av ungene? Materialisten nr. 1, 1997: 73 – 90. 17 s.*

Lillevolden, Stein: Skyggebilder. Personkrins nr. 3, s. 4 – 6. 3 s.*

Margolin, Leslie: Under the Cover of Kindness: The Invention of Social Work. University Press of Virginia, Charlottesville, 1997. s. 1 – 9, s. 117 – 134. 25 s.*

Mathiesen, Thomas: Den skjulte disiplinering. Pax, Oslo, 1975. s. 52 – 69. 17 s.*

Bøker:

Goffman, Erving: Anstalt og mennesket. Paludans forlag (9. opplag), København, 1997. s. 9-96. 87 s.

Halvorsen, Knut: Sosiale Problemer. En sosiologisk innføring. Fagbokforlaget, Bergen, 2002. Kap. 8. ca. 20 s.

Lunde, Henrik: Mange bekker små - gode ideer i arbeid mot rasisme. Anti- rasistisk Senter, Oslo, 2000. s. 7 – 65. 58 s.

Stats- og kommunalkunnskap
ca. 100 sider

Butenschøn, Nils: "Statsborgerskap og statsidé" I: Baldersheim, Hagtvat og Heidar (red)
Statsvitenskapelige utsyn, Høyskoleforlaget, Kristiansand 2001. 8 s.*

Eriksen, Erik Oddvar: "Fra statsborger til kunde: Kan relasjonen mellom innbyggerne og det offentlige reformuleres på grunnlag av nye roller?" Kap. 7 i Den offentlige dimensjon. Tano, Oslo 1993, ca 25 s.*

Jacobsen, Dag Ingvar: "Administrasjonens makt. Om forholdet mellom politikk og administrasjon, og administrasjonens rolle som politisk aktør." Fagbokforlaget, Bergen 1997. Kap. 1, 2 (s. 28-32), kap. 3 (s. 47-52), Kap. 5 og 7. 71 s.

Sosialpolitikk
ca. 350 sider

Halvorsen, Knut: Innføring i sosialpolitikk. Tano, Oslo 1993. s. 95-114. 19 s.*

Halvorsen, Knut: Sosialpolitikken i komparativt og globalt perspektiv. Tano-Aschehoug, Oslo. 1999. Kap. 1,6,8 og 9. 92 s.

Halvorsen, Knut: Sosiale problemer. En sosiologisk innføring. Fagbokforlaget, Bergen 2002 Kap. 3 og 4. 57 s.

Hove, Olav: Brukermedvirkning – hindringer og muligheter. Embla nr. 2, 2002. 9 s. *

Sandbæk, Mona: Fra mottaker til aktør: Brukerens plass i praktisk sosialt arbeid og forskning. Gyldendal Akademisk Forlag. Kap. 1, 4,6 og 12. 76 s.

Lødemel, Ivar (red.): Workfare in Six European Nations. FAFO 2002. Kap. 1,3,5 og 6-10. ca. 70 s.

Dahl, Espen, Lødemel, Ivar: Tiltaksplan mot fattigdom – en vurdering. Tidsskrift for velferdsforskning, vol. 6, nr. 2, 2003. 6 s.*

Diverse artikler og reportasjer om "arbeid for sosialhjelp" i tidsskriftet "Velferd". Velferd 7-8/1997. s.4-15. 12 s.*

Rettslære
ca. 150 sider

I kompendium:

Aall, Jørgen: Menneskerettighetsloven – Lov og rett 7/99 – 15 s. *

Eide, Asbjørn: Kjuusdommen var riktig og viktig. Mennesker og rettigheter 1998 nr. 1 – 3 s. *

Ersbøl, Eva: De gamle demente og menneskerettigheter. Mennesker og Rettigheter, 1999 nr. 4 - 12 s. *

Ervik; Helga Fastrup: Individuell klage som instrument for kvinners menneskerettigheter. Retfærd, 1997 nr. 3 – 10 s. *

Niemi-Kiesilainen, Johanna: Vold mot kvinner og mänskliga rättigheter. Retfærd – 1999 nr. 1. 18 s. *

Kjønstad, Asbjørn/Syse Aslak: Velferdsrett II – kap. 4 Taushetsplikt – 35 s.

Smith Lucy: Barn, foreldre og menneskerettigheter – Jussens venner 1991 - 24 s.*

NOU 1933: 18: Lovgivning om menneskerettigheter – utdrag - 15 s *

NOU – 2002: 18 Rett til rett - utdrag – 11 s *

Stortingsmelding nr. 17 (2000 -2001) om asylpolitikken, utdrag – 8 s *

Psykologi

ca. 300 sider

Axelsen, Eva: Psykiske problemer - en kilde til utvikling, Tidsskrift for Norsk Psykologforening 1991 vol 28 nr 4. s 299 – 305. 6s*

Berge, Torkil og Repål, Arne: Den indre samtalen, Gyldendal Akademiske, Oslo, 2000. 219 s

Dyregrov, Atle og Ingebretsen, Reidunn: Kriseintervensjon - Teoretisk fundament og praktisk virkelighet I Tidsskrift for Norsk psykologforening 1982 19, s 583-594. 11 s.*

Leira, Haldis: Fra tabuiserte traume til anerkjennelse og erkjennelse. Om arbeid med barn som har opplevd vold i familien. Tidsskrift for Norsk Psykologforening 1990. 6s*

Ohnstad, Anbjørg: Psykologiens fortellinger om lesbiske - og kvinnens egne fortellinger i Knut Olav Åmås (red.) Norsk Homoforskning, Oslo, Universitetsforlaget 2001, s. 214 – 236. 22 s*.

Råkil, Marius: Menn som mishandler kvinner. Oslo, Universitetsforlaget 2002, kap. I, 2, 3, 4 og 6. 88 s.

Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning
Ca. 100 sider

Bråten, Stein: Kommunikasjon og samspill. Fra fødsel til alderdom. Tano Aschehoug, Oslo 1998 s. 95 – 171. 76 s.

Eide, Hilde og Eide, Tom: Kommunikasjon i relasjoner. Ad Notam, Gyldendal. Oslo 1996. S 219 - 243. 24 s.*

Pensum deltid 3. studieår

Til sammen ca. 3300 sider

Modul 5: Prosjekt

Modul 5 = 18 sp. til sammen.

Del 1 = 6 sp. (Del 2 = 12 sp. er lagt til 4. studieår)

ca. 300 sider obligatorisk og 100 sider selvvalgt

Merknad: Pensum for 18 sp. er ca. 1200 sider. I og med prosjekt er en arbeidsform er deler av dette pensum lagt inn i andre moduler. **For kull-2001** var 350 av disse sidene overført til modul 4 i 2. studieår og 150 sider står som rest til 4. studieår modul 4, del 2. De resterende 300 sider av modul 5 tas i del 2 i 4. studieår.

Kommunenenes sentralforbund: Prosjektarbeid i kommunene. Oslo. Kommuneforlaget 1990, 62 s.*
(utsolgt fra forlaget og trykkes derfor opp)

Johannessen, Asbjørn og Tufte, Per Arne: Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode. Oslo. Abstrakt forlag A/S 2002, s. 23 – 174, 151 s.

Thyness, Paul A.: Prosjektundervisning. En veileder for helse- og sosialarbeidere. Oslo. Tano A/S 1998, 65 s.

Westhagen, Harald (red.): Prosjektarbeid. Utviklings – og endringskompetanse. Oslo. Universitetsforlaget 1991, kap. 9: Prosjektledelse, samarbeid og kommunikasjon, 25 s. *

Modul 7: Arbeidsprosessen og kommunikasjon med enkeltpersoner, familier og barn i et flerkulturelt samfunn

Modul 7 = 15 studiepoeng

ca. 1000 sider

Se Modul 7, heltidsstudiets 2. studieår.

Modul 8 del 1: Fordypning i sosialt arbeids teori og praksis

(Til sammen er Modul 8 = 30 studiepoeng.

Del 1 = 24 sp. (Del 2 = 6 sp. og er lagt til 4. studieår)

Pensum totalt = ca. 1050 sider

Pensum del 1 = ca. 650 sider

* = artikler som blir trykket opp

Sosialt arbeid

ca. 300 sider

Fook, Janis: Radical Casework. A theory of Practice. St. Leonards. Allen and Unwin 1993. 152 sider

Lauvås, Per og Handal, Gunnar: Veiledning og praktisk yrkestheori, Cappelen Akademiske Forlag, Oslo 2000, Kapittel 8, s. 175 – 215. 50 s.

Pease, Bob and Fook, Jan (Ed): Transforming Social Work Practice Part IV Reconstructing social work education Routledge 1999, London. s. 161 – 211. 50 s.

Teslo, Anne-Lise (Red): Mangfold i faglig veiledning for helse og sosialarbeidere. Dialektisk relasjonsteori som grunnlag for faglig veiledning av Bengt Karlsson, Universitetsforlaget 2000, Oslo. S. 179 – 212. 33 sider.

Rettslære

ca. 150 sider

Robberstad, Anne: Bistandsadvokaten – ofrenes stilling i straffesaker, 2. utgave, Universitetsforlaget, Oslo, 2003. Kap. II, kap. III, kap. V, kap. VII (bare t.o.m. side 135), kap. VIII, kap. XI, Kap. XII og XII - I alt ca. 150 sider

Sosialpolitikk

ca. 150 sider

Halvorsen, Knut: Sosiale problemer. En sosiologisk innføring. Fagbokforlaget. Oslo 2002. Kap.: 6 og 10. 52 s.

Terum, Lars Inge: Portvakt i velferdsstaten. Om skjønn og beslutninger i sosialtjenesten. Kommuneforlaget 2003. Kap 1, 4, 5, 7, 8, 9 og 10 og s. 54-64. 99 s.

Sosiologi / Sosialantropologi

ca. 100 sider

Bang, S./Hammer, O.: Aktivt kulturmøte om transkulturelt sosialt arbeid i møte mellom mennesker. Sosialpolitisk Forlag, København, 1987. s. 51-57. 6 s*

Barth, F.: Refleksjoner over kultur og kulturmangfold, i Bakke/Saugstad(red.): Innvandring: fakta og problemer. Ad Notam Forlag, Oslo, 1993. 8 s*

Seltzer, M./Loona, S.: Ideological Marginalization: Construction of Immigrant Culture and Identity in Norway. 1995. 39 s*

Sluzki, C.: Migration and Family Conflict, i tidsskrift Family Process. nr. 18, 1975. s. 479-490(inkluderes i Kompendium for Sos 3 2001/2002 i form av 17 sider oversettelse: Migrasjon og familiekonflikt.) 11 s*

Eide, E.: "Vi" og "Dem" i Eide (red.) De Der Nede. 2. Utgave. Høgskole Forlaget, Oslo, 2001. 17 s.

Sernhede, O.: Waiting for Mandela: Social Exclusion and Resistance in the 'New' Sweden, i Soundings 9. 1998. s. 163-175. 12 s*

Ålund, A.: Swedish multicultural society, i Soundings 9. 1998. s. 176-180. 4 s *

Stats- og kommunalkunnskap
ca. 50 sider

Nyseth, Torill og Aarsæther, Nils: Nærdemokrati. Teori og praksis. Det norske samlaget, Oslo, 2002. Kap. 1. Moderne nærdemokrati, Kap. 4. Sosial kapital: Føresetnad for nærdemokratiet Kap. 8. Brukermidverknad. 31 s

Jenssen, Synnøve: Fornyelse av offentlig sektor - hvor blir det av borgerrollen? i Tidsskrift for Velferdsforskning, Vol.5. Nr. 1. 2002. 10 s*

Modul 9: Sosialt arbeid på gruppe- og samfunnsnivå

Modul 9=15 studiepoeng

Totalt antall sider: ca 1000 sider

Se Modul 9, heltidsstudiets 3. studieår.

Pensum deltid 4.studieår

Modul 4 del 2:

(Gjelder for kull-2000 i studieåret 2003/2004 og for kull-2001 i studieåret 2004/2005))

Del 2= 2 sp. (se merknad til modul 4: del I i 3. studieår deltid)

Sosialt arbeid

ca. 150 sider

Einarson, Hafdis: Bruk av familieråd som metode i barnevernets beslutningsprosess. Barnevernsboka 2000, Senter for adferdsforskning. 10 s. *

Ryburn, M: Myndiggjøring og fagfolks rolle ved plassering av barn. I Sandbæk, M og Tveiten, G: Sammen med familien. Kommuneforlaget, Oslo 1996 s. 155 – 177. 22 s *

Meeuwisse, A/ Sunesson, S/ Svärd, H: Sosialt arbete. En grunnbok. Natur og Kultur, Falköping, 2000. del II kap. 8 – 13, Del III kap.19, s. 301 – 317. 115 s

Young, L: Diminished Being, HiO-report 2002 nr 4: Epilogue, 7s*

Modul 5 del 2: Prosjekt

Del 2=12. sp.

Tilsvare 800 sider pensum.

350 av disse sidene inngikk i modul 4 del I som ble tatt i 2. studieår.

For dette studieåret er pensum 450 sider

Hem, Anne Brith: Alene med barn – om sosialt arbeid med enslige forsørger, Nota Bene 94:3, s. 51 – 156. 105 s.

Skjørshammer, M., Kaasa, A., og Collett, S.: Lokalsamfunn og utvikling – om prosjektarbeid i den tredje verden, Tano, Oslo 1987, s. 13 – 303. 290 s.

Prosjektarbeid i kommunene. Kommunenes sentralforbund, Kommuneforlaget A/S 1990, s. 5-60. 55 s.

Modul 6: Økonomi, saksbehandling, rådgivning og faglig skjønn

Modul 6 = 12 sp.

Totalt antall sider: ca. 800

Se Modul 6, heltidsstudiets 2. studieår.

Modul 8 del 2: Fordypning i sosialt arbeids teori og praksis

Til sammen modul 8= 30 studiepoeng

Del I=24 sp. ble tatt i 3. studieår

Del 2=6 sp. tas i 4. studieår

* = artikler som blir trykket opp

Sosialmedisin

ca. 350 sider

Amdam, Dag (1989): Sosionomen og familier med astma og allergibarn. Nordisk Sosialt Arbeid 1989 nr 4 fra s 49 – 55. 7 s. *

Hauff, Edvard & Sveaass, Nora (Red): Flukt og fremtid. Ad Notam Gyldendal, Oslo 1997. s. 15-23, 71-80, 81-87, 101-117, 119-132, 149-166, 242-253 og 255-262. 93 s.

Noreik, Kjell og Stang, Grete: Lærebok i sosialmedisin. Gyldendal Akademisk 2000. Kap. 1, 2, 6, 14 og 15. 72 s.

Juklestad, Olaug Nesje og Johns, Sigurd: Vern for eldre. Tiltak mot overgrep i hjemmet. Oslo: Kommuneforlaget 1997, s. 29-52 og 94-114. 43 s.

Hansen, Frid A. (red): Barn som lever med foreldres rusmisbruk. Ad Notam Gyldendal 1994, s. 15-33, 76-81. 22 s.*

Prochaska, James O. og Di Clemente, Carlo C. og Norcross, John C.: In search of How People Change. Applications to Addictive Behaviors. American Psychologist, 1992: vol.47. No. 9, s. 1102-1113. 11 s. *

Lie, Ivar (1996): Rehabilitering og habilitering. Ad Notam, Gyldendal 1996 s 13- 84, 71s

Egeland, Ann L. K. og Anne M. Knutheim (1995): Samtaler om Mestring. En studie av mestring i familier med funksjonshemmede barn. Fokus på familien 4/95, 8 s.*

Psykologi

ca. 50 sider

Hansen, Frid A. (red.): Barn som lever med foreldres rusmisbruk, 1994, Ad Notam Gyldendal a/s, Oslo. s. 33 - 76. 43 s.

Ravndal, Edle: Kvinnelige stoffmisbrukere i behandlingsmyter, muligheter og begrensninger. Stoffmisbruk, nr. 6. 1991. s. 30 - 35. 6 s.

Modul 10. Tematisk fordypning

15 studiepoeng

ca 1000 sider (inkl. 600 sider selvvalgt)

Se Modul 10, heltidsstudiets 3. studieår.

Utfyllende bestemmelser

Utfyllende bestemmelser er regelverket for obligatoriske krav, studieprogresjon og vurderinger.

Informasjon/frister

Informasjon gitt til studentene ved elektronisk oppslagslavle, elektronisk post, oppslag eller via utdelt materiale er å betrakte som personlig meddelt den enkelte student. Studenten er selv ansvarlig for å holde seg à jour med den informasjon som blir gitt. I all hovedsak vil nødvendig informasjon samt frister være oppgitt i heftet "Viktig studieadministrativ informasjon", som blir utgitt hvert studieår. En student som ikke overholder en frist, vil normalt ikke få sin sak behandlet. Ved sykdom eller annet

fravær må studenten sørge for å ta kontakt med studentekspedisjonen eller en annen student som kan informere om oppslag, e-post og utdelt materiale. Tilsvarende gjelder for studenter som er i utlandet som ERASMUS-studenter. Det kan i særlige tilfelle gjøres unntak.

Arbeidskrav for sosionomstudiet heltid

Alle arbeidskrav fastsatt i fagplanen må gjennomføres og leveres innen gitt frist. All deltakelse i nærværspålitlig undervisning må oppfylles til gitt tidspunkt.

NB! Nøyaktig antall obligatoriske oppgaver og tilstedeværelse, samt frister for disse, fastsettes hvert studieår i timeplan/undervisningsplan.

1. studieår:

- deltakelse i 3 ukers PBL-arbeid
- nærværspålitlig undervisning i modul 2: kommunikasjonsseminar og arbeidsprosessen i sosialt arbeid
- praksis; læreavtale, praksisseminar og praksisoppgave.

2. studieår:

- prosjekt; skriftlig rapport knyttet til prosjektperioden, muntlig framlegging av prosjektet, analyse av gruppeprosessen og et individuelt utarbeidet refleksjonsnotat om egen læring.
- obligatorisk nærvær på konfliktseminar i modul 4
- obligatorisk nærvær i ferdighetslæring med innlevering av skriftlige gruppeoppgaver i modul 6.
- obligatorisk nærvær i ferdighetslæring i modul 7, muntlig presentasjon av teori og videoopptak med en skriftlig analyse av opptaket.

3. studieår:

- praksis; læreavtale, praksisseminar, praksis bearbeidende undervisning, praksisoppgave, praksisrapport
- obligatorisk nærvær i ferdighetslæring i sosialt gruppearbeid i modul 9
- obligatorisk nærvær i ferdighetslæring i modul 10: barnevern og sosialmedisin

Arbeidskrav for sosionomstudiet deltid

NB! Nøyaktig antall obligatoriske oppgaver og tilstedeværelse fastsettes hvert studieår i timeplan/undervisningsplan.

1. studieår:

- 5-10 skriftlige arbeidskrav
- tilstedeværelse på de deler av studiesamlingene hvor det er lagt inn obligatorisk undervisning

2. studieår:

- 5-10 skriftlige arbeidskrav
- tilstedeværelse på de deler av studiesamlingene hvor det er lagt inn obligatorisk undervisning.

3. studieår:

- obligatorisk nærvær i ferdighetstrening
- muntlig presentasjon av teori og presentasjon av videoopptak med en skriftlig analyse i modul 7
- obligatorisk nærvær i ferdighetslæring sosialt gruppearbeid i modul 9
- Praksis med tilknyttet prosjekt; prosjektrapport, analyse av gruppeprosessen og individuelt refleksjonsnotat om egen læring, praksisoppgave, praksisrapport og praksisseminar.

4. studieår:

- 2 skriftlige arbeidskrav

- tilstedeværelse på de deler av studiesamlingene hvor det er lagt inn obligatorisk undervisning
- praksisrapport fra tilleggspørring.

Skriftlige arbeidskrav

Besvarelsen skal være maskinskrevet. Det benyttes ordinær skriftstørrelse, ca. 4 cm venstremarg og ca. 1800 tegn per side. Arbeidskrav kan kreves innlevert i inntil fire eksemplarer. Innlevering av arbeidskrav skjer normalt på studentekspedisjonen for registrering.

Studenter som er bosatt mer enn 100 km fra høgskolen kan, etter søknad, få tillatelse til å postlegge arbeidskravet. Besvarelsen må da være poststemplett innleveringsdagen.

Studenter ved deltidsstudiene kan velge å sende inn besvarelsene via elektronisk post.

Nærmere bestemmelser om dette gis i egen informasjon fra studieadministrasjonen.

Frist for innlevering av arbeidskrav skal framgå av timeplan/undervisningsplan.

Kullansvarlig, eventuelt studieleder, kan etter søknad innvilge utsettelse av innlevering av arbeidskrav.

Vurdering av arbeidskrav

De skriftlige arbeidskrav vurderes av en faglærer. Det gis skriftlig og/eller muntlig tilbakemelding. Vurderingsform er godkjent/ikke godkjent. Når en oppgave underkjennes skal faglærer samrå seg med en kollega før avgjørelsen. Faglærer gir en kort skriftlig begrunnelse og råd om hva som bør forbedres. Et forbedret arbeidskrav vil da normalt bli godkjent.

Når det i et arbeidskrav stilles krav om deltakelse i gruppearbeid, er dette oppfylt først når studenten har deltatt aktivt og regelmessig i gruppens arbeid. Gruppen skal bekrefte at de enkelte medlemmer har fylt dette kravet gjennom en skriftlig erklæring. Erklæringen underskrives av alle i gruppen og leveres sammen med arbeidskravet. Ved gruppearbeidskrav gjelder samme prosedyre for eventuell omarbeiding som ved individuelle besvarelser. Studenter som ikke overholder frist for innlevering uten å ha fått utsettelse, har ikke krav på på besvarelsen. Slike besvarelser gis bare godkjent/ikke godkjent.

Spesielt for deltidsstudenter: Deltidstudenter har innlevering av arbeidskrav som en del av sin fjernundervisning. Dersom disse studentene ikke overholder frist for innlevering, har de ikke krav på skriftlig eller muntlig tilbakemelding av besvarelsen. Slike besvarelser gis da bare godkjent/ikke godkjent.

Obligatorisk undervisning

Begrunnelsen for krav om tilstedeværelse er at studenten på den måten tilegner seg en kompetanse som både er en del av formålet med studiet, og som ikke kan prøves til eksamen. (Se under arbeidskrav for hel- og deltid hvilke deler av undervisningen som er obligatorisk.) Nærværspikten ansees som oppfylt dersom studenten har vært tilstede minst 75 % av undervisningstiden i de obligatoriske enhetene. Hver student har ansvar for å få dokumentert fra faglærer om tilstedeværelse. Det utarbeides et eget skjema for dette. Frammøteskjema skal attesteres av ansvarlig faglærer og leveres studentekspedisjonen. Studenter som ikke har tilstedeværelse attestert av faglærer, får ikke godkjent arbeidskravet.

Det må foreligge helt spesielle grunner dersom en student skal kunne gis dispensasjon i form av et alternativt arbeidskrav. Slik dispensasjon gis av studieleder i samråd med modulkoordinator og faglærer. Med uttrykket "helt spesielle grunner" skal forstås uforutsigbare tvangssituasjoner, for eksempel egen eller egne barns sykdom. Sykdom må dokumenteres ved legeattest.

Prosjekt HSU

(Prosjekt på DSU er tilknyttet praksis i 3. studieår. Det gis egne retningslinjer for DSU.)

Gruppestørrelse

Prosjektarbeid foregår i grupper med 5-8 deltakere. Prosjektutvalget kan godkjenne grupper med færre eller flere deltakere når spesielle grunner tilsier det.

Prosjektutvalg

Det dannes et eget prosjektutvalg som har ansvar for gjennomføring av prosjektperioden. Prosjektutvalget består av en lærer og en student med vararepresentant fra hver utdanning (barnevern og sosionom).

Prosjektutvalget har disse oppgavene:

Ansvar for den tekniske gjennomføringen av prosjektarbeidet.

Godkjenne tema for prosjektgruppen

Foreslå opplegg for evaluering av prosjektarbeidet.

Veiledning

Prosjektgruppen skal ha en av høgskolens lærere som veileder. Prosjektgruppen har rett og plikt til å delta i veiledning 2 undervisningstimer hver 14. dag. Veileder kan dispensere fra kravet når dette er rimelig. Mål for arbeidet, tema og problemstilling, arbeidsplan, framdriftsplan og eventuell avtale med eksterne instanser skal drøftes med veileder. Utkast til ferdig rapport skal legges fram for veileder minst en uke før innleveringsfristen.-

Emnevalg

Tema for prosjektet skal velges ut fra en vurdering av hva som er faglig relevant i forhold til barnevernspedagogens og sosionomens utdanning og arbeidsområder.

Pensum

700 sider hvorav 300 sider er obligatorisk og 200 sider er selvvalgt og skal knyttes til temavalg for prosjektrapporten.

Rapporter

Prosjektarbeidet skal føre frem til en rapport på maks. 70 sider. (ca. 1800 tegn per side). Anvendelse av selvvalgt pensum skal fremkomme i rapporten. Rapporten kan gjøres mindre omfattende hvis det i stedet produseres video, film eller lignende. Minimumslengden avklares da med prosjektutvalget.-

Opphavsrett

Opphavsrett til resultatet av prosjektarbeidet er regulert av åndsverksloven.

På omslaget til prosjektoppgaven skal følgende stå:

“Utarbeidet av en gruppe studenter ved Høgskolen i Oslo, avd. for økonomi-, kommunal- og sosialfag år 20... Høgskolen har intet ansvar for synspunkter eller innhold i oppgaven. Framstillingen og synspunktene står utelukkende for studentgruppens regning og ansvar.”

Prosjektgruppen har således råderett over oppgaven og avgjør spørsmål om eventuell publisering - eventuelt begrenset av kontrakt som gruppen har inngått på forhånd med samarbeidspartnere og institusjoner.

Regulering av forholdet til interne instanser

Hvis prosjektarbeidet skjer i samarbeid med, eller på oppdrag av utenforstående instans, skal det bli inngått skriftlig kontrakt mellom prosjektgruppen og denne instansen. Før kontrakt slutes, skal instansen være blitt gjort kjent med dette reglementet. I den grad instansen ønsker å innskrenke prosjektgruppens rettigheter etter dette reglementet, skal dette være klart uttrykt i kontrakten. Veileder skal påse at kontrakten er inngått og at instansen er gjort kjent med dette reglementet.

Evaluering

Veileder har plikt til å gi en sluttvurdering av gruppens arbeid og produkt. Prosjektgruppen skal evaluere gruppeprosessen ved å utarbeide en 3 til 4 siders evaluering/analyse av prosjektgruppens interne fungering i løpet av perioden. Dette notatet skal gjennomgås og drøftes med veileder. I tillegg skal det lages et individuelt refleksjonsnotat om egen læring knyttet til prosjektarbeidet. Disse notater skal ikke vedlegges rapporten. Ved presentasjonen av prosjektarbeidet skal det også gis begrunnelse for valg av selvvalgt pensum. Denne presentasjonen er muntlig, og framføres på tidspunkt nærmere angitt i undervisningsplanen.

Praksis

Praksisperiodene som høyskolen fastsetter, skal være gjennomført og godkjent i overensstemmelse med dette reglement. Godkjenning av eksternt praksisstudium er en forutsetning for at studenten kan kunne forsette studiet og framstille seg til eksamen.

Målsettingen med denne del av studiet er det gjort rede for i innholdskapittelet der fellesmodulene: modul 2 og modul 8 er omhandlet.

Læringskontrakt

Studentens læringsmål skal formuleres i en læringskontrakt mellom student, veileder og praksissted. Læringskontrakten skal også inneholde tid for veiledning, evaluering og studentens studiedager.

Arbeidsoppgaver

Utgangspunktet for arbeidsoppgaver for studenten er de oppgaver som det er vanlig at sosionomer har på arbeidssstedet. Studentens arbeidsoppgaver skal være varierte og ligge innenfor det sosialfaglige arbeidsområdet. Fastsetting av konkrete arbeidsoppgaver for studenten skal planlegges av veileder og student i fellesskap, og skal framgå av læringskontrakten.

Arbeidstid

Fastsetting av studentens arbeidstid tar utgangspunkt i den arbeidstid som er gjeldende innenfor det aktuelle arbeidsstedet. På arbeidsssteder hvor det følges en døgnkontinuerlig turnus, bør det være en rimelig fordeling mellom dagarbeid og kveldsarbeid. Retningsgivende er 2 kvelder pr. uke og ikke mer enn hver 3. helg. Nattarbeid skal ikke inngå i studentens arbeidstid. Ved fastsetting av arbeidstid som går utenom dette reglement, skal det avtales med den enkelte student på forhånd. Studenten skal ha avsatt en dag pr. uke til studiedag.

Veiledning

For hver student oppnevnes en praksisveileder. Veileder skal ha utdanning på høyskolenivå, og bør fortrinnsvis være sosionom. Studenten skal ha minimum en veiledningstime pr. uke. Avtale om tidspunkter for veiledning skal fastsettes snarest mulig etter at studenten har begynt i praksis. Veiledningen skal tilrettelegges slik at studenten aktivt kan reflektere over faglige og etiske problemstillinger, samt hva personlig kompetanse er i praktisk sosialt arbeid. Veileder skal følge studenten i hennes/hans læreprosess og aktivt ta ansvar for nødvendig progresjon. Planlegging av arbeidsoppgaver/læringsmål, oppfølging og evaluering av disse og eventuell justering av arbeidsoppgaver/læringsmål, hører inn under progresjon i læreprosessen. Studenten og praksisveileder har gjensidig ansvar for å forberede innholdet i veiledningstimene.

Høyskolens ansvar

Høyskolen har ansvar for oppfølging av studenter i praksis. Høyskolen foretar praksisbesøk ved behov. Innen høyskolens geografiske praksisområde skal høyskolen tilby veilederopplæring.

Tilbakemelding

Studenten bør få fortløpende tilbakemelding på sin fungering i praksis. Studenten skal imidlertid ha en mer omfattende tilbakemelding av sin praksisveileder halvveis i praksisperioden og ved avslutning av

praksis. Når det er naturlig, bør også andre tilsatte medvirke. Det skal vurderes i hvilken grad studenten har:

- nådd de læringsmål som framkommer i fagplanen og reglement for ekstern praksis
- nådd de læringsmål som fastsettes i samarbeid mellom student, veileder og praksissted

I praksisrapporten skal det også foretas en samlet vurdering av studentens læringsprogresjon og gjennomføring av praksisperioden med utgangspunkt i læringsmål for følgende tre områder:

- Krav til nærvær på praksisstedet
- Vanlige normer og regler i arbeidslivet
- Erklæring om etiske prinsipper i sosialt arbeid

Ovennevnte tre områder behandles nedenfor:

Krav til nærvær på praksisstedet:

Praksisperioden er obligatorisk, og fravær godtas bare i forbindelse med sykdom og/eller permisjoner innvilget av høgskolen. Det skal ikke gis permisjoner som strekker seg utover en uke.

I praksisperioden er maksimumsgrensen for fravær 10 dager inkludert fravær p.g.a. eventuelle tillitsvern. Fravær utover dette må avtales med Høgskolen og praksisstedet, slik at det kan avtales når og på hvilken måte overskytende fravær skal tas igjen.

Ved avbrudd i praksisstudiet p.g.a. sykdom eller andre tvingende grunner, må minst halvparten av praksisperioden være gjennomført og godkjent før studenten kan fortsette studiet. Den resterende del av praksisstudiet skal tas igjen snarest mulig. Ved avbrudd i praksisperioden, bør den delen som tas igjen på et senere tidspunkt, helst fullføres på det opprinnelige praksisstedet.

Vanlige normer og regler i arbeidslivet:

Studenten må rette seg etter vanlige normer og regler som gjelder i arbeidslivet. Det henvises til regler i avtaleverket og arbeidsmiljølovens bestemmelser. Dersom praksisstedet har eget personalreglement, må studenten rette seg etter de deler som regulerer atferd i tjenesten. Studenten skal gjøres kjent med sin taushetsplikt og avgi skriftlig taushetsløfte ved ankomst til praksisstedet.

Erklæring om etiske prinsipper i sosialt arbeid:

Det forutsettes at studenten er kjent med yrkesetiske prinsipper og retningslinjer for sosionomer, og at disse følges.

Praksisrapporten

Dette er et internt tilbakemeldingsdokument og kan ikke brukes som arbeidsattest.

Vurdering av eksternt praksisstudium

Vurdering skal skje i samsvar med Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Oslo. Godkjenning/ikke godkjenning av praksisopplæringen er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

Ved slutten av praksisperioden skal det foreligge en evalueringsrapport, jfr. Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Oslo.

Tvil om godkjenning/ikke godkjenning

Det vises til § 10 i Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Oslo.

Praksisveilederen og/eller avdelingen kan reise tvil om eller foreslå ikke godkjenning av ekstern praksis. Hvis det reises tvil om praksis skal godkjennes, skal studenten gis skriftlig beskjed om dette så raskt som mulig og senest tre uker før praksisperioden er slutt. Før varslet gis skal det innkalles til

et møte mellom de berørte parter (student, representant for studiet og representant for praksisstedet).

Initiativ til et slikt møte tas umiddelbart. Høgskolen er ansvarlig for møteinnkalling og gjennomføring av møtet. Det skal føres protokoll. Partene skal gis anledning til å kommentere protokollen. Eventuelle kommentarer skal være skriftlige og sendes Høgskolen v/dekan innen 1 uke fra protokollen foreligger.

Dersom grunnlag for tvil om godkjenning tillater det, skal det utarbeides en skriftlig plan for korrigeringer av de forhold som ligger til grunn for tvil om godkjenning. Planen skal i så fall inneholde spesifikke tiltak og ansvarsforhold for iverksetting av slike tiltak. Partene skal bli enige om dato for vurderingsmøte for å vurdere effekten av det korrigerende tiltak.

“Dersom det er reist tvil om godkjenning, må studenten vise tilfredsstillende praksis den siste del av perioden for å bestå”, jfr. Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Oslo.

Dersom høgskolen kommer til at praksis ikke bør godkjennes, skal et begrunnet forslag om dette meddeles studenten skriftlig så raskt som mulig. Deretter skal saken snarest framlegges for praksisutvalget ved avdelingen (se Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Oslo). Praksisutvalget avgjør om saken er tilstrekkelig belyst, og sørger eventuelt for tilleggsopplysninger. Deretter fatter praksisutvalget endelig vedtak.

Vedtaket skal begrunnes skriftlig. Det sendes fra avdelingen til studenten og den/de av partene som har foreslått “ikke godkjenning”.

Ny praksisperiode

Se Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Oslo.

Utestenging

En student som har opptrådt grovt klanderverdig under praksisopplæring, kan etter vedtak i Høgskolens styre utestenges fra studiet i inntil 3 år. Se Lov om universiteter og høyskoler.

Klage

Vedtak om underkjenning av praksisopplæring kan ikke påklages med mindre det foreligger formelle feil. Dette innebærer at man ikke kan klage på den vurdering som ligger til grunn for vedtak om underkjenning. Ved klage over formelle feil, gjøres Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Oslo gjeldende. Klagenemnda ved Høgskolen i Oslo er klageinstans.

Vitnemål skal ikke utstedes før eksternt praksisstudium er godkjent. Studenter som ikke har gjennomført hele studiet, kan få utskrift av eksamensprotokoll for de eksamener og deler av studiet som er bestått.

Regler for studieprogresjon

Arbeidskrav:

Alle arbeidskrav fastsatt i fagplanen for de enkelte moduler/studieår, må være godkjent for at studenten skal kunne framstille seg til eksamen eller begynne på praksisstudiet.

Eksamen:

For å begynne i 2. studieår, kan man kun ha modul 1 (15 studiepoeng) som hengefag. Denne må i så fall være bestått i løpet av 2. studieår. For øvrig må eksamen for det enkelte studieår i sin helhet være bestått for at studenten skal kunne fortsette i påfølgende studieår.

Praksis i heltidsstudiet:

Annen praksisperiode: Denne er lagt til hele femte semester. Eksamen for første og annet studieår må i sin helhet være bestått før studenten kan gå ut i/fullføre praksis.

Praksis i deltidsstudiet:

Praksisstudiet og prosjekt (18 studiepoeng) er lagt til 3. studieår (heltidsåret), fordelt på femte og sjette semester. I tillegg er det 1 måneders hospiteringspraksis i 4. studieår.

Eksamen for annet studieår og arbeidskrav fastsatt i fagplanen forut for praksisperiodene må i sin helhet være bestått/godkjent før studenten kan gå ut i/fullføre praksis.

Generelt om eksamen

Eksamen avvikles i henhold til bestemmelsene i Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Oslo.

I de deler av studiet hvor det avholdes integrerte eksamener, er det ikke grunnlag for å innvilge fritak for deler av eksamen.

Studenter som har fått godkjent obligatoriske arbeidskrav, har adgang til eksamen, jfr. Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Oslo.

Alle studenter som er registrert som aktive studenter, meldes automatisk opp til ordinær eksamen i obligatoriske fag. Studentene må selv melde seg opp til ny/utsatt eksamen innen gjeldende frister.

Eksamensoppgavene vil ta sitt utgangspunkt i emner det er undervist i, i litteratur (obligatorisk og selvvalgt pensum) og praksisstudiet. Relevante lover skal være tilgjengelig i eksamenslokalene ved muntlig eksaminering.

Eksamen det enkelte året for heltidsstudiet

Vurderingsuttrykk:

"Gradert karakterskala" = Karakterer fra A til E for bestått, og F for ikke bestått

"Bestått/Ikke bestått"

1. studieår:

Eksamen er i form av tre skriftlige skoleeksamener - en knyttet til hver modul. Til eksamen i modul 2 får studentene en uke før utlevert kasus eller artikkel. Modul 1: 15 studiepoeng, modul 2: 30 studiepoeng, modul 3: 15 studiepoeng (til sammen 60 studiepoeng). Ekstern sensor kommenterer oppgaveutforming, utarbeidelse av vurderingskriterier og/eller deltar i ekstern stikkprøvekontroll av vurderinger foretatt av intern sensor. Ved alle tre eksamener brukes intern sensur, med vurderingsform Bestått/Ikke bestått i modul 1 og 3, og gradert skala i modul 2.

2. studieår:

En integrert skoleeksamen knyttet til modulene 4 og 5 (33sp). Her brukes ekstern sensor ved vurdering av studentenes besvarelser. En 2-dagers hjemmeeksamen i modul 6 (12 studiepoeng) og en skoleeksamen i modul 7 (15 studiepoeng). Ved de to sistnevnte eksamener brukes intern sensor. Ekstern sensor kommenterer oppgaveutforming, utarbeidelse av vurderingskriterier og/eller deltar i ekstern stikkprøvekontroll av vurderinger foretatt av intern sensor. Ved alle eksamener brukes en gradert skala.

3. studieår:

Eksamen er i form av en fordypningsoppgave (15 studiepoeng). I tillegg arrangeres muntlig eksamen knyttet til obligatorisk og selvvalgt pensum for tredje studieår (45 studiepoeng), til sammen 60 studiepoeng. Ved begge eksamener brukes en gradert skala. Ekstern sensor benyttes ved begge eksamener. Alternativt vil det bli brukt ekstern sensor ved den muntlige eksamen og intern sensor på fordypningsoppgaven med ekstern stikkprøvekontroll av vurderinger foretatt av intern sensor.

Tittel på fordypningsoppgaven føres på vitnemålet. Dersom den skriftlige fordypningsoppgaven ikke er bestått, har studenten rett til å levere inn en bearbeidet oppgave som på nytt skal sensureres. Studenten har krav på begrunnelse og 1 times ekstra veiledning i forbindelse med forbedring av oppgaven. Fristen for innlevering av en bearbeidet oppgave settes til 1. september, evt. nærmeste påfølgende virkedag.

I forbindelse med en ikke bestått muntlig prøve, er ny/utsatt eksamen en muntlig prøve som skal avholdes senest i den andre uken av påfølgende semesters start.

Studenter som ikke har bestått fordypningsoppgaven til ny/utsatt eksamen, kan levere ny fordypningsoppgave ved neste ordinære eksamen. Fordypningsoppgaven må da baseres på en ny problemstilling. (Se Spesielt om fordypningsoppgaven).

Eksamen det enkelte året for deltidsstudiet

1. studieår:

Eksamen er i form av to skriftlige skoleeksamener i modul 1 (15 studiepoeng) og modul 3 (15 studiepoeng). Man benytter intern sensor, ekstern sensor kommenterer i oppgaveutforming, utarbeidelse av vurderingskriterier og/eller deltar i ekstern stikkprøvekontroll av vurderinger foretatt av intern sensor. Karakter: "Bestått/Ikke bestått"

2. studieår:

Eksamen er i form av to skriftlige skoleeksamener modul 2 (30 studiepoeng) og modul 4 (15 studiepoeng + 7,5 studiepoeng overført fra modul 5). I modul 2 benyttes intern sensor og gradert karakterskala.

I modul 4 benyttes ekstern sensor, og gradert karakterskala.

3. studieår:

Eksamen er i form av en skoleeksamen i modul 7 (15 studiepoeng) og en fire dagers hjemmeeksamen knyttet til modul 8, 9 og 5 (45 ~~33~~ studiepoeng). Intern sensor ved begge eksamener. Ekstern sensor kommenterer oppgaveutforming, utarbeidelse av kriterier og/eller deltar i stikkprøvekontroll av vurderinger foretatt av intern sensor. Det benyttes gradert karakterskala.

4. studieår:

Eksamen er tilsvarende tredje studieår i heltidsstudiet: fordypningsoppgave (15 studiepoeng) og en muntlig eksamen som her knytter seg til modulene 4, 5, 6 og 8 (til sammen 32 studiepoeng). Se for øvrig: eksamen 3. studieår heltidsstudiet om fordypningsoppgaven.

Karakterer:

Ved eksamen i 1. studieår heltid og deltid brukes karakterene: Bestått / Ikke bestått, med unntak av eksamen i modul 2 i første studieår ved heltidsutdanningen; her benyttes gradert skala..

Ved eksamen i øvrige studieår heltid og deltid brukes gradert skala fra A til E. F er ikke bestått eksamen. Kun hele bokstavkarakterer benyttes.

Spesielt om fordypningsoppgaven

Valg av tema:

Studenten skal velge en fordypningsoppgave innenfor faget sosialt arbeid. Tema må avgrenses, og studenten må velge en avgrensing som er relevant for en sosionoms yrkesutøvelse. Innleveringsfrist for det valgte tema blir kunngjort i timeplanen.

Veiledning:

Studentene har krav på inntil 4 skoletimer veiledning. Den første veiledningstimen skal finne sted i den første uken av arbeidsperioden, og gis i grupper. Individuell veiledning utover 3 timer blir ikke gitt.

Foreløpig problemstilling:

Studenten skal formulere en foreløpig problemstilling og avgrensning av det tema han/hun har valgt. Studenten skal redegjøre for hvordan faget sosialt arbeid og fagets litteratur skal anvendes i oppgaven, og skissere en tids- og arbeidsplan for arbeidet med fordypningsoppgaven. Den foreløpige problemstillingen vurderes og kommenteres av veileder når den foreligger.

Fordypningsoppgavens innhold:

Fordypningsoppgaven er siste studieårs skriftlige eksamensarbeid både for hel- og deltidsstudiet. Den skal inneholde:

- presentasjon av tema og problemstilling
- bruk av relevant teori/kunnskaper fra sosialt arbeid og andre aktuelle fag
- drøfting av problemstillingen i lys av teoriene/kunnskapene
- drøfting av det ovenstående i forhold til sosialt arbeids praksis

Pensum:

600 sider selvvalgt pensum er knyttet til temavalg for fordypningsoppgaven.

Lengde på oppgaven:

Maksimum 25 sider (1800 tegn per side).

Innlevering:

Oppgaven leveres maskinskrevet og i 4 eksemplarer. Innleveringsfrist blir kunngjort i timeplanen.

Utsatt eksamen/ny eksamen

I henhold til Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Oslo blir det for studenter som ikke består eksamen eller har dokumentert gyldig fravær under ordinær eksamen, arrangert utsatt eksamen/ny eksamen. Studenter som ikke møter til eksamen, trekker seg fra eksamen eller ikke kan dokumentere gyldig fravær, har anledning til å framstille seg til ny/utsatt eksamen dersom denne blir arrangert. I motsatt fall må de vente til neste ordinære eksamen. Der hvor eksamen må være bestått for å kunne fortsette studiet, må studentene tre ut av studiet fram de har kvalifisert seg for neste studieår. Studenten må innen fastsatt frist framlegge tidligere godkjent selvvalgt pensum, evt. nytt selvvalgt pensum for godkjenning.

Andre regler vedr. eksamen**Fusk/forsøk på fusk til eksamen:**

Her vises til Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Oslo, og Retningslinjer ved behandling av fusk/forsøk på fusk til eksamen.

Sykdom under eksamen:

Her vises til samme forskrift. Rett til utvidet tid ved eksamen og andre særordninger finner du også her.

Frist for å søke særordninger:

1. april for eksamener i mai/juni, 1. oktober for eksamener i november/desember. For eksamener ellers i året, senest en måned før eksamen.

Levering av eksamensbesvarelsen:

Eksamensbesvarelsen leveres i 3 eksemplarer til eksamenskontoret ved Høgskolen i Oslo kl. 10.00 innleveringsdagen (denne skal framgå av undervisningsplanen). Dersom innleveringsfristen ikke overholdes, gis karakteren "ikke bestått". Studenter som er bosatt mer enn 100 km fra høgskolen kan, etter søknad, få tillatelse til å postlegge besvarelsen. Besvarelsen må sendes rekommandert, og med attestasjon for innleveringstidspunkt fra postkontoret.

Klageadgang

Det vises til Lov om universiteter og høyskoler og Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Oslo. Studenter kan be om begrunnelse muntlig eller skriftlig for ikke bestått eksamen – sensor velger selv om denne skal være skriftlig eller muntlig. Klage sendes studieadministrasjonen ved ØKS innen 3 uker etter kunngjøring av sensur. Klage skal være begrunnet. Klage på skriftlige prøver går til klagekommisjonen.

Ved muntlig eksamen kan det kun klages på formelle feil, for eksempel ved større forstyrrelser. Klager over formelle feil behandles av Klagenemnda ved Høgskolen i Oslo. Klagenemndas vedtak er endelig og kan ikke påklages.

Oversikt over viktige lover, forskrifter og bestemmelser

Disse formelle dokumentene regulerer studiet ved høgskolen. Studentene er derfor forpliktet til å sette seg inn i dem:

- Lov om universiteter og høyskoler
- Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Oslo
- Utfyllende bestemmelser om den praktiske gjennomføringen av eksamen ved Høgskolen i Oslo
- Forskrift om adgang til å gå opp til eksamen m.v. som privatist ved Høgskolen i Oslo.
- Den praktiske prosedyren i klagesaker
- Retningslinjer ved behandling av fusk/forsøk på fusk til eksamen
- Vitnemålskontroll for grunnutdanninger ved Høgskolen i Oslo
- Instruks for bruk av IT-utstyr ved Høgskolen i Oslo.

Disse og øvrige gjeldende lover, forskrifter og regelverk finner du her:

http://www.hio.no/for_studenter/lover_og_regelverk